

H. Huisman-Peelen Wethouder

Het lijkt erop dat we compleet zijn vanavond. Welkom allemaal bij de raadsinformatieavond over het Toeristisch Toekomstplan. Welkom mensen hier in de zaal en thuis. Ik zal zo dadelijk de aanwezige raads- en commissieleden vragen om zichzelf voor te stellen. Als eerste de andere aanwezigen hier in de zaal. Dat zijn Linda Demmers, projectleider van het Toeristisch Toekomstplan die wij hebben ingehuurd. Zij zal zich later zelf nog voorstellen als ze een presentatie gaat verzorgen. Naast mij zit Tessa van Daalen. Zij is onze avondvoorzitter. Zij zal voor een ordentelijke gang van zaken gaan zorgen. Een deel van de klankbordgroep van het Toeristisch Toekomstplan is hier aanwezig en die gaan zometeen allemaal een presentatie geven. Dat zijn voorzitter Arnold Langeveld namens LTO, Paul Rutten van Staatsbosbeheer, Peter van Gaalen als lid van Dorpscommissie De Koog, VVV-directeur Frank Spooren en René Jager voorzitter van TOP. Van het college is, naast mijzelf, wethouder Kooiman aanwezig. De griffier is hier en we hebben ambtelijke ondersteuning van Elly Rutten en van de bode Bart Heerschap, die gaat zorgen dat de presentaties goed vertoond kunnen worden. Verder een welkom aan de pers. Jeroen van Hattum van de Texelse Courant is aanwezig. Ik wil nu aan de raads- en commissieleden vragen om zich voor te stellen en dan begin ik graag links van mij. Ik zie dat Dries Veltkamp van de PvdA daar zojuist zat, maar die is, denk ik, even koffie halen dus

N. Lely raadslid PvdA

gaan we verder met zijn partijgenoot. Dank u. Mijn naam is Nils Lely en ik zit hier voor de PvdA

V. Koot Fractie Koot

-PRO Texel. -Mijn naam is Veronne Koot en ik zit als zelfstandige raadsfractie

H.J.F.M. Soyer GroenLinks

-KOOT. -Ik zit in het donker. Henry

R. Kieft raadslid GroenLinks

Soyer, GroenLinks Texel. Mijn naam is Rikus Kieft en ik zit voor GroenLinks in

A.A.M. vd Wetering D66

de raad. -Astrid van de Wetering, D66. -Ik

N.C.B. Ran VVD

-ben Nick Ran, VVD Texel. -Goedenavond, Jur Schuiringa,

J.J. Schuiringa VVD

-VVD Texel. -William Witte, Texels Belang.

M. van der Werf Texels Belang

-Cees Hoogerheide, Texels Belang. -Mariët van der Werf, Texels Belang.

J.M. Hin-Hin Texel 2010

-Leontine Verseput, CDA. -Annie

H. Huisman-Peelen Wethouder

-Hin-Hin, Texel 2010. -Dan hebben we alle aanwezige raads- en commissieleden gehad. Het doel van vanavond is om u mee te nemen in het proces tot nu toe en om te komen tot een visie op het toerisme. Hoe willen we verder met het toerisme op Texel? Vanavond geven enkele vertegenwoordigers uit de klankbordgroep hun visie. Ieder vanuit hun eigen achtergrond. Voor de goede orde, dit is dus niet wat we in de visie gaan opnemen. We zijn nog bezig met de visie-ontwikkeling. De raad zal vanavond niet inhoudelijk debatteren, maar kennis nemen van de inbreng van diverse klankbord-groepsleden. Vervolgens is er gelegenheid voor de raads- en commissieleden om vragen te stellen ter verduidelijking of waarom men bepaalde standpunten uitdraagt. Dat gaat onder leiding van Tessa van Daalen. Naast de input van vanavond betrekken we inwoners zoveel als mogelijk. Het startpunt van de visie-ontwikkeling is het inwoners belevingsonderzoek van 2019 geweest. Daarna hebben we dorpen-rondes gedaan waarin we de uitkomsten verder hebben uitgediept met de inwoners. In de klankbordgroep zit ook Peter van Gaalen, lid van Dorpscommissie De Koog, maar die heeft zijn presentatie afgestemd met alle andere dorpscommissies en die hebben aanvullingen aan hem meegegeven. Met de dorpscommissies willen wij, ook na vanavond, in contact blijven. Verder hebben er nog tal van individuele gesprekken plaatsgevonden met inwoners en hebben mensen van zich laten horen door het sturen van brieven en mails. Tot zover het proces. Ik eindig mijn inleiding met een gedicht. Dit gedicht heb ik van een Texelaar ontvangen en mijns inziens zegt het iets over

de verhouding tussen de gast en de Texelaar. Het gaat als volgt: 'Ze bezetten onze autowegen. Ze bezetten onze fietspaden. Ze bezetten onze bossen en stranden. Ze bezetten onze supermarkten. Ze bezetten onze parkeerplaatsen. Ze bezetten onze bedden. Ze eten onze garnalen. Ze eten onze tongetjes. Ze eten onze lamskoteletjes en ze drinken ons Texels bier. Ze zijn van harte welkom'. Ik geef nu graag het woord aan Voorzitter Tessa van Daalen.

Mevrouw Van Daalen Dagvoorzitter

Dank u wel, wethouder. Hartelijk welkom. Ik zal kort de agenda met u doornemen. We gaan zometeen eerst naar een filmpje kijken. Daarna komen er twee presentaties en daarna gaan we beginnen met de klankbordgroep. Er zijn zes pijlers en er komen twee verhaaltjes van mevrouw Demmers die twee pijlers toelicht. Na de tweede- en derde pijler is er een korte pauze van tien minuten en dan volgt de afsluiting door wethouder Huisman. Nog één keer een herhaling van de spelregels. Dit is géén politieke bijeenkomst, dat komt nog. Profileren is dus niet de bedoeling. Het gaat niet om hoe u daarover denkt, maar hoe de klankbordgroep erover denkt. Daar mag u alle vragen over stellen die u maar wilt. Daar ga ik heel streng op zijn. Als u vragen gaat stellen - u mag alles vragen wat u wilt aan de klankbord-groepsleden - graag één vraag tegelijk. Dus niet vijftientig vragen per één persoon, want dan gaan we wisselen. Ik wil u eraan herinneren dat uw telefoon na afloop weer aan mag. Als hij tussentijds gaat dan stel ik een bloemetje voor de Voorzitter voor. We gaan beginnen met het filmpje. -Bart, start maar in. -[video] Ik doe mee, omdat ik het belangrijk vind dat er goed wordt nagedacht over de toekomst van Texel, ook op het vlak van toerisme. Tot op heden hebben we de vruchten kunnen plukken van het toerisme, maar we komen nu bij een kantelpunt en het is belangrijk om goed na te denken wat dat betekent voor de toekomst. We willen vermijden dat het hier een Venetië wordt met massatoerisme en dat we daaraan ten prooi vallen met alle nadelen van dien. Daarom is het van belang om nu goed na te denken over het behoud van de kernwaarden, onze eiland-identiteit, authenticiteit, welzijn, welvaart en nog veel -meer.[video] -[video] Als Staatsbosbeheer doen we mee aan de klankbordgroep, omdat we het landschap cruciaal vinden. Dat is onze trekpleister als Texel en dat is niet vanzelfsprekend. We moeten die kwaliteiten koesteren, want zoals een haven zonder kotters geen haven is, is de natuur waar je door de paden het bos niet meer ziet of waar elke straathoek vol geparkeerd is met auto's geen natuurgebied meer. We moeten voor die kwaliteit gaan. Dat is cruciaal. -[video] -[video] Wij vinden het belangrijk dat we mee mogen denken over de invulling van de toekomst van het toerisme op het eiland. De landbouwverbreding is voor de boeren echt een must om te kunnen blijven bestaan. Inmiddels bestaan de boerencampings 30 jaar op het eiland. Daarin is veel veranderd op de boerderij, maar niet op de campings, en het is tijd voor een update. Niet alleen voor de camping, maar ook voor de regelgeving. De boeren kleuren het landschap met hun producten, maar ook het kamperen. -[video] -[video] Als Koninklijke Horeca, afdeling Texel, vinden we het belangrijk om mee te praten met klankbordgroep over de Toeristische Toekomstvisie van -Texel. [video] -[video] Ik zit namens de Dorpscommissie Den Burg in de klankbordgroep over het Toeristisch Toekomstplan en we zijn blij dat we erover mee mogen praten. We willen graag aangeven dat, wat ons betreft, de limiet van het aantal gasten is bereikt.[video] [video] Het kamperen van nu is anders dan het kamperen van 20 jaar terug. Er zijn veel ontwikkelingen en allerlei nieuwe trends. Daarom doe ik mee aan de klankbordgroep van de gemeente Texel om die van input te voorzien van al deze trends. -[video] -Ik hoop dat u het allemaal heeft kunnen verstaan, want het was een beetje op fluisterton, maar het werd er wel mooi stil van. Als eerste wil ik graag het woord geven aan Arnold Langeveld. Arnold gaat iets vertellen over veranderingen die onderdeel zijn van het verleden, -maar ook van de toekomst. -Dank u wel. Voor wie me niet kent, ik ben Arnold Langeveld. Ik ben 59 jaar geleden - bijna 60 jaar geleden - geboren aan de Postweg in Eierland. Ik sta hier namens LTO. Hoe ging dat in het verleden? Ik ben geboren op de boerderij in 1961 en het toerisme was een klein beetje in opkomst. Huizen werden verhuurd en veel mensen hadden logies en ontbijt. Dat was bij ons thuis ook het geval. Het was lucratief en mijn vader en moeder hadden er een heleboel plezier in. Dat hield in dat uiteindelijk in de winter van '63-'64 een schapenschuurtje - dat zie je daar op het plaatje, en ik sta erachter - werd omgebouwd tot een pensionnetje met zeven kamers en een klein zaaltje. Het was een prachtige tijd. Mensen konden en mochten voor het eerst allemaal op vakantie. Ze genoten van een kamer met warm en koud stromend water- dat was bijzonder - en een wc en douche op de gang. De verhuur liep goed en het groeide wat uit. Uiteindelijk werden wij, als kinderen, vaak uit onze slaapkamer vandaan geplaatst, want ook die werd dan verhuurd, want dat was dan weer een extra centje. Als kind en als jonge gast sliep ik dan weleens in een tent of caravan, want dan werd je kamer verhuurd. De autocross was in die dagen hét evenement van de zomer. Dat was twee keer en het had soms een bezoekersaantal van vier à vijfduizend mensen. Als eind augustus de vakantie over was, was het eiland leeg. Ik herinner me nog, als jongen van een jaar of veertien/vijftien, dat ik op de Postweg stond en met een gevoel van weemoed naar De Cocksdorp keek en geen auto op de weg zag. Ik keek naar Den Burg en zag ook niks op de weg en toen miste ik die mensen al een beetje. Er leefden toen elf

miljoen mensen in Nederland. Beginjaren '70 diende de eerste naoorlogse crisis zich aan en er ontstond veel werkeloosheid. Als kers op de taart maakte de oliecrisis van 1973 het feest compleet. Toch ging men evengoed op vakantie, want gemiddeld genomen steeg de conjunctuur en de welvaart in Nederland. Hoe ging dat? Boeren en vissers traptten het orgel hier in deze gemeente. In navolging van de RST werd in 1970 De Krim opgericht. Door wie? Door boeren, een huisarts en een aannemer. Men had visie en keek ver vooruit, want er was veel werkloosheid in die tijd en in de winter was het een uitgestorven boel. Er moest wat gebeuren. Er moest wat aan die economie gebeuren en men zag brood in het toerisme. Echter, men zag ook dat het heel hard groeide en in 1974 bedacht men het beddenplafond op ons eiland. Men zag dat ongebreidelde groei bezwaarlijk was voor het eiland. Immers, bos, duinen en strand trokken dat niet. We spraken toen 47.000 bedden af en we hebben afgesproken dat we hoogbouw zouden vermijden. Het was, in die dagen, een strijd om een dubbeldeks veerboot voor de TESO. Echter, in 1980 meerde hij voor het eerst aan. Wat die schepen ons hebben gebracht ervaren we allemaal elke dag. De meesten hier weten wat dat ons heeft gebracht. De gasten brachten, met zichzelf, ook de welvaart naar ons eiland. We hebben, door onze gasten, een faciliteit op dit eiland weten te creëren voor een stad van 100.000 inwoners. Ik hoor daar nooit zoveel over. De welvaart lijkt onbeperkt in onze wereld en we stellen enorme hoge eisen aan ons geluk. We consumeren er volop op los en zijn zeer kritisch in wat we doen en vooral kritisch op anderen. Gaan we dat veranderen? Ik denk het niet. De bevolking groeit in Nederland, maar vlak om ons heen wordt verwacht dat we rond 2035 met 120.000.000 koopkrachtige consumenten wonen. Die gaan, hoe dan ook, op vakantie en die komen ook naar Texel. Is dat erg? Ondanks dat we het gevoel van drukte ervaren, denk ik dat het ons ook veel heeft gebracht. Voor velen is het slechte nieuws dat het niet minder wordt. Daar twijfel ik niet aan. Het goede nieuws is - en dat is altijd veel interessanter - dat we er samen wat aan kunnen doen. We kunnen samen wat doen aan dat gevoel van druk. Net als vroeger moeten we vooruitkijken en slim inspelen op de geest van de tijd en blijven monitoren. Daar is goede en brede samenwerking voor nodig tussen alle partijen op Texel. In de eerste plaats de gemeente, maar ook TOP, LTO, TESO - een hele belangrijke speler - terreinbeheerders, dorpscommissies, enzovoort. Samen werken we aan de toekomst van ons eiland en we moeten vasthouden, is mijn mening, aan het beddenplafond. Begin met de drukte goed te verdelen over het eiland. Je hebt immers zeven dorpskernen in plaats van twee. Probeer, in de toekomst, gasten te stimuleren hun auto's bij de accommodaties te laten staan. Stimuleer sexy en uitdagend openbaar vervoer. Je moet overal en altijd kunnen opstappen. De Texelhopper was en is slechts een goed begin. Goede parkeerfaciliteiten en nauw samenwerken met onze buurgemeente Den Helder. Immers, wie niet kan delen, kan ook niet vermenigvuldigen. Ik vind dat we daar tekort naar kijken. Het fietspadennetwerk is al enorm opgeknapt, maar het kan nog veel mooier. Kijk naar nieuwe iconen en blijf, als eiland, dynamisch en divers. Zoals landbouw en natuur die iconen kunnen realiseren zijn zij het die Texel authentiek maken en de aantrekkingskracht van het eiland realiseren en borgen. Organiseer leuke en passende evenementen. Ook dat zijn iconen voor ons eiland. Goede verblijfsaccommodaties versterken de beleving alleen maar. Wees dus zuinig op landbouw, visserij, natuur en stranden. Dat kan alleen als zij mee kunnen deinen op de golven van het succes en dus mee kunnen profiteren van de bezoekende gasten. Ik geloof er zonder meer in dat met goed rentmeesterschap, optimisme en visie wij het gevoel van drukte kunnen beïnvloeden en evengoed door kunnen ontwikkelen. Immers, alles wat beweegt blijft. Bijna op het einde van mijn praatje wil ik aangeven dat ik vind dat mevrouw Demmers een mooi gemêleerde club om zich heen heeft verzameld uit alle geledingen van onze Texelse samenleving. We werken met z'n allen heel goed samen en ik ben ervan overtuigd dat we komen tot een goede optekening en vooral handleiding voor de toekomst van ons eiland. Een toekomst die we samen bouwen en die we samen delen. Tot slot van mijn verhaal wil ik nog één ding met jullie delen. Ik had het in het begin van mijn verhaal over het weemoedige gevoel als gasten weg waren. Vorig jaar, eerste Paasdag, was het prachtig weer. Ik stond op de Postweg en ik keek naar De Cocksdorp en naar Den Burg. Het stemde mij, op zijn zachtst gezegd, verdrietig. Het was dood- en doodstil. Covid heeft ons laten zien dat niets zeker is, maar dat we moeten inspelen op wat we verwachten. Net als al onze iconen vind ik dat onze gasten, die het eiland bezoeken, ook iconen voor ons zijn. Dank u wel. Dank u wel, meneer Langeveld. U hebt een mooi beeld geschetst van het verleden en waar we nu staan en de opkomst van het toerisme. U memoreerde al het beddenplafond van 47.000 bedden en het feit dat we toen afspraken dat er geen hoogbouw zou komen. Uw memoreert ook de welvaart die toerisme ons heeft gebracht en pleit voor goed rentmeesterschap. Dat is een mooi verhaal, dank u wel. We gaan door met de volgende presentatie en dat is een korte toelichting van projectleider Linda Demmers op het proces tot nu -toe. -Goedenavond allemaal. Fijn om jullie eens in het echt te zien. Ik heb jullie wel digitaal gevolgd. Mijn naam is Linda Demmers en ik zal me straks wat nader voorstellen. Ik wil jullie vanavond, samen met een aantal leden van de klankbordgroep, een inkijk geven in waar we nu staan met het Toeristisch Toekomstplan. Mijn korte presentatie ziet er zo uit: ik stel me eerst voor, een toelichting op het proces, het gewenste toekomstbeeld wat tot nu toe is opgehaald bij iedereen die ik heb gesproken, een analyse hoe we daartoe zijn gekomen en

uiteindelijk de zes strategische prioriteiten of pijlers die jullie al in het programma hebben gezien en die al in de krant waren opgenomen. Allereerst dus heel kort wie ik ben. Mijn naam is Linda Demmers. Ik ben 49 jaar en ik woon aan de overkant in Heerhugowaard. Ik ben getrouwd en heb twee kinderen. Vanaf mijn achttiende ben ik bezig met toerisme. ik heb de Hogeschool voor Toerisme in Breda gedaan en in het buitenland een master in toerisme. Daarna ben ik gaan werken in de commerciële wereld, te weten de reiswereld. Onder andere bij Holland International en Vrijuit en ik heb vooral inkomend toerisme gedaan. Dat wil zeggen, buitenlandse gasten die naar Nederland kwamen op vakantie, in de omgeving van Amsterdam. Dus Volendam, Marken, Amsterdam en van alles verkocht. Een highlight was de UEFA-cupfinale van Feyenoord tegen Borussia Dortmund. Ik heb voetbalteams begeleid, dus ik ken de veeleisende klant. Toen ik wat ouder werd ben ik overstapt. Ik kreeg een relatie en af en toe werd ik geacht om 's avonds te werken. Op een gegeven moment had ik daar wat minder behoefte aan. Toen ben ik ambtenaar geworden bij de gemeente Waterland, dat is Monnikendam en Marken. Het was in ieder geval een negen-tot-vijf baan. Van Marken is bij jullie wel bekend, denk ik, dat er veel dagtoeristen zijn, dus ook daar heb ik ervaring mee. Ik heb veel in Amsterdam en omgeving gewerkt en in Amsterdam zitten ook veel toeristen. Vanuit Amsterdam hebben we een project gestart 'Amsterdam Bezoeken, Holland Zien'. Hoe krijgen we de bezoeker uit Amsterdam de regio in? Daar hebben we zelfs een prijs mee gewonnen. Daar is de foto van bij het UNWTO. Dat was een wereldprijs voor toerisme, voor Amsterdam en omgeving. In 2019 ben ik voor mezelf begonnen als zelfstandig adviseur en heb ik, onder andere, gewerkt voor de gemeente Opmeer - een kleine gemeente ook - en gemeente Medemblik. Vorig jaar werd ik gebeld of ik voor de gemeente Texel een opdracht wilde doen. Dat kun je als toerisme-liefhebber niet weigeren, dus toen heb ik mijn opdracht in Medemblik langzaam afgerond. Eerst ben ik voorzichtig een paar uur per week hier begonnen en eind vorig jaar volledig overstapt naar de gemeente Texel. Dat is kort wie ik ben. Zoals ik al zei ben ik vorig jaar, halverwege augustus, voorzichtig begonnen en in september met wat meer uren. Ik heb mijn collega, Marian Nicolay, beleidsmedewerker toerisme, vervangen, dus ik sprong op een rijdende trein. Er lag al veel informatie, maar in 2020 is die trein een beetje tot stilstand gekomen. Ook vanwege corona. Ik heb me eerst vooral veel in moeten lezen en gekeken naar wat er al lag. Alles wat voorheen was geschreven heb ik daarin meegenomen. Ik heb veel literatuur bekeken en een aantal groepen opgericht. Een interne projectgroep en een stuurgroep met de wethouder, mijn leidinggevende en een communicatiedeskundige. Zoals jullie weten is er een klankbordgroep samengesteld, want ik ben altijd erg van de verbinding. Dat is het voordeel als je zowel in het bedrijfsleven als bij de gemeente hebt gewerkt. Ik ken beide kanten van het aspect en op die manier kun je het van buiten naar binnen halen. Met de klankbordgroep hebben we elke drie weken een sessie met elkaar. Vorige week hebben we nog overleg gehad met de dorpscommissies. Die zijn in het verleden al betrokken geweest met een dorpen-ronde en we hebben het inwoners-belevingsonderzoek liggen. Het was wel goed om van hen de belangrijkste punten mee te krijgen. De hoofdlijnen hebben we nu, min of meer, staan. Die zijn gespiegeld met een aantal mensen, onder andere met de klankbordgroep, en daar willen we jullie vanavond wat meer over vertellen. Ik ga heel snel zie ik. Ik hoop dat jullie het allemaal kunnen volgen, want ik ratel maar door. Het gewenste toekomstbeeld? Die vraag heb ik gesteld aan iedereen in alle gesprekken. Wat is het gewenste toekomstbeeld van Texel als je vooruitkijkt over tien of vijftien jaar? Het wenkend perspectief? Waar staan we nu en waar willen we naartoe? Bijna iedereen geeft aan dat men niet teveel wil veranderen en dat de authenticiteit van het eiland, met haar cultuurlandschap en dorpen, bewaard moet blijven, en niet moeten stilstaan, maar meegaan met de tijd en de ontwikkelingen in de samenleving. Op sommige locaties is het druk en begint het te knellen, maar het is toch belangrijk dat we vriendelijk en gastvrij blijven. Er is de boodschap: 'wees gastvrij en communiceer niet dat het te druk wordt'. Toerisme voegt waarde toe in de vorm van goede voorzieningen en lage belastingen, maar ook een hele prettige en levendige woonomgeving. Toerisme houdt de dorpen levendig en zorgt voor reuring. Duurzaam vervoer is de standaard in 2030 en er zijn nieuwe opleidingen en werkgelegenheid toegevoegd. Dat is het ideaalbeeld en daarmee kom ik tot de volgende ambitie: voor 2030 streven we naar toerisme dat waarde toevoegt aan de Texelse samenleving en onderscheidend is. Hierbij heeft Texel haar eigen identiteit en uniciteit behouden en zelfs duurzaam verbeterd. Texel is een fijn eiland waar het heerlijk is om te wonen, te werken en gastvrij bezoekers te ontvangen. Daar kom je natuurlijk niet zomaar, want dat is het droombeeld. Ik heb in alle maanden dat ik hier bezig ben veel informatie verzameld. Ik heb ongeveer 25 interviews gehouden en met de klankbordgroep sessies gehouden. Daarbij heb ik de sterkte, zwakte, kansen en bedreigingen op een rijtje gezet. Wat een hele sterke kracht van Texel is - die als belangrijkste reden van bezoek wordt genoemd - is de afwisselende natuur en het landschap. Dat komt ook in de enquêtes van de VVV vaak terug. Texel heeft goud in handen met haar afwisselende landschap en haar authentieke dorpen. De vraag is of de bezoeker het ook ziet als belangrijkste kernkwaliteit. Dat zou misschien nog beter zichtbaar gemaakt kunnen worden aan de bezoeker. Ik had, toen ik hier kwam, nog nooit van tuinwallen gehoord. Misschien jullie wel allemaal, want jullie zijn hier geboren en getogen of komen wonen. Ik denk dat een aantal elementen wat meer in de etalage

gezet zouden kunnen worden. Texel is uniek en authentiek. De bereikbaarheid is uniek ten opzichte van de andere Waddeneilanden en het ligt aan het Werelderfgoed, de Waddenzee. Het eilandkarakter wordt veel genoemd, zeker door de Texelaars, maar als ikzelf het eiland oprijdt - en dat hoor ik ook van mensen van de overkant - voel je niet direct dat eilandkarakter. Er liggen kansen voor de verbetering van de infrastructuur en mobiliteit. Laat de bezoeker dat eilandgevoel ervaren. De inwoners hebben enerzijds veel te danken aan het toerisme - dat is eerder al gezegd - maar toch kan het gevoel nu gaan kantelen. De drukte in woonwijken en natuurgebieden neemt toe en er ontstaan parkeerproblemen. Hier moeten we op inspelen. De grote kansen die er liggen voor Texel, onder andere op marketinggebied, kunnen beter geprofileerd worden. Van promotie naar bezoekersmanagement. De kansen die er zijn kunnen door ondernemers alleen goed benut worden als er optimaal wordt ingespeeld op de trends en ontwikkelingen in de markt. In de SWOT komt dat straks ook allemaal terug in de visie. We hebben te maken met vergrijzing, ontgroening en digitalisering. De consument wordt steeds kritischer en dat vraagt om andere vormen van accommodaties. Daar moet Texel in mee. Waar ik jullie veel over heb horen praten is de regelgeving, het aanbod, en de slaappleatsen. Eenduidige, heldere regelgeving is heel belangrijk. De conclusie is wel dat we geen ontzettende ommezwaai hoeven te maken. Het gaat best goed op Texel als er gepraat wordt over parkeren en slaappleatsen, maar een aantal zaken vragen wel om verbetering. De wereld om ons heen draait door en daar moeten wij in mee. Uit het verhaal hebben we daarom zes strategische prioriteiten samengesteld. Dat zijn deze zes en die worden straks nader toegelicht. Elke pijler wordt in de visie voorzien van een advies en daarna volgt er een uitvoeringsagenda waarin acties worden opgenomen. We gaan zo verder in op die pijlers. De pijlers komen voort uit, wat ik zojuist heb gezegd, de sterkte en zwakte van Texel en de kansen en bedreigingen waar we mee te maken hebben. De pijlers worden nu nader toegelicht, te beginnen met Paul Rutten van Staatsbosbeheer. Het enige wat ik nog mee wil geven is dat we dat als gemeente niet allemaal zelf kunnen. Hiervoor is frequente en reguliere samenwerking nodig. Wij merken met elkaar dat het fijn is om in gesprek te gaan en niet over elkaar te praten, maar met elkaar en samen een agenda op te stellen. Die zou je tweejaarlijks kunnen updaten met rollen, taken en middelen, want niet alles kan tegelijk. Dan gaan we nu over tot de inhoudelijke behandeling van de pijlers. We beginnen met pijler 1: Stel het landschap met haar authentieke elementen centraal. Dank jullie wel. Dank je wel, Linda. Je werd ambtenaar om het wat rustiger te krijgen, maar als ik het zo hoor ben je heel druk geweest met alle gesprekken nu je voor jezelf bent begonnen. Er moesten wel wat ambtenaren lachen toen je dat zei. Authentiek, duurzaam en gastvrij waren de woorden die je gebruikte, maar Texel moet wel meegaan met de tijd. Is de grens bereikt of moeten we daar op inspelen, omdat drukte toch relatief is? We gaan nu beginnen met behandeling van de zes pijlers. Daarin komt Linda terug, dus als u vragen voor haar hebt, kunt u die daar nog stellen. We gaan beginnen met het landschap en natuur en daarvoor hebben we Paul Rutten van Staatsbosbeheer. Daarna kunt u uw eerste vragen aan -Paul stellen. - Bedankt en goedenavond. Het kwam net al een paar keer aan de orde, maar is landschap nou een vanzelfsprekendheid? Wat mij betreft niet en wat de klankbordgroep betreft ook niet. We denken dat er best wat nodig is om het landschap zo te houden en misschien op onderdelen te verbeteren. Daarvoor heb je actief beleid nodig. Voor de goede orde, jullie kennen mij vanuit Staatsbosbeheer. Vanavond sta ik hier vooral voor de klankbordgroep en dat betekent dat als ik het over het landschap heb, het over het gehele landschap gaat. Onze dorpskernen, dorpen, de landbouw, de natuur, de stranden en de haven. Dat versta ik daar allemaal onder. U kent dit staatje allemaal van Kado Texel en wat duidelijk is, is dat mensen die hiernaartoe komen, hier niet naartoe komen voor de hotels, de huurscooters of tegenwoordig ook de quads. Ze komen vooral voor de beleving van het landschap. Hier staat natuur, het strand, etcetera, maar ze komen voor Texel zoals Texel is en voor de authenticiteit. Dat is iets wat we moeten koesteren. Als je hierover spreekt, wordt er vaak gezegd dat het landschap een mooi decor is voor de toerist. Ik denk, dat als je het als decor gaat behandelen je heel snel achter raakt. De kern is namelijk dat het onze basis is. De basis die het eiland hier heeft gebracht, maar ook de basis waarom veel mensen hier willen wonen en blij zijn dat ze hier zijn opgegroeid. Het is dus geen vanzelfsprekendheid. Als het over landschap gaat zou ik twee kanten willen belichten. Laat vooral het landschap beleefd worden door Texelaars, maar ook door de toeristen en gasten en laat die beleving passend zijn bij de kernwaarden van het eiland. Waar moet je dan voor waken? Je moet ervoor waken dat de beleving het landschap niet opeet en dat het landschap niet verdwijnt door alles wat we daar toelaten, want dan is Texel haar belangrijkste trekpleister kwijt. Dat is een continue spanning. Ik heb hier wel vaker gestaan en dan gaat het vaak over Staatsbosbeheer en de discussie tussen enerzijds beschermen en anderzijds beleven. Die spanning zit heel erg in het traject wat we nu doorlopen en wat met zo'n klankbordgroep heel fijn is om dat aan de orde te hebben. Wat zou ik u willen adviseren? Maak keuzes om het landschap te behouden en dat gaat soms ook over ruimtelijke ordening. Zorg voor voldoende aandacht en misschien financiering voor het behoud en het herstel van landschapselementen. Behoud ruimte voor kleinschalige en authentieke initiatieven om het landschap te beleven. Dan bedoel ik, bijvoorbeeld, een klein boerderijwinkeltje of wat producten verkopen bij een boer. Dat is hartstikke mooi, maar het moet natuurlijk geen terras worden waar

dag in dag uit mensen af- en aanlopen. Zorg dat beheerders van het landschap de grenzen aangeven. Daar zal ik zometeen een voorbeeld van noemen. Stimuleer ambassadeurschap, want, in feite, zijn we allemaal ambassadeurs van het eiland. Tenslotte: we zijn als Texel uniek, maar we zijn ook onderdeel van het Waddengebied en dat is een prachtige kans. Dat is iets wat ikzelf in ieder geval heel mooi vind. Dan zult u misschien zeggen dat het wel goed komt als we een beetje beleid maken met zijn allen, maar daar zit wel mijn zorg, omdat ik denk dat we, in dit geval, met zachte heelmeesters stinkende wonden krijgen en met afwachting beleid een probleem organiseren. Zoals Linda al zei verandert de wereld om ons heen heel snel en er komen snel veel meer mensen. Om ons landschap op orde te houden moeten we daar echt voor waken. Ik neem u mee in een paar voorbeelden en die zijn deels persoonlijk van aard, maar ik hoop dat ik wel recht doe aan de klankbordgroep. Dit is een plaatje van één van onze gebieden achter het Turfveld. De blauwe en gele paden zijn officiële paden en de rode zijn allemaal sluippaden die de afgelopen jaren zijn ontstaan. Daar hebben we dit jaar, met corona, extra veel last van gehad. Ik realiseer dat wat ik u hier sta te vertellen, ook voor ons geldt. Wij willen het nu aan gaan pakken door per gebied een gesprek te voeren met de hele omgeving. In ieder geval met mensen die zich betrokken voelen. We willen daar enerzijds aan de kwaliteit van het gebied werken en anderzijds zorgen dat bebording en uitleg duidelijk zijn en dat mensen zich er vervolgens aan moeten houden, dus daar hoort ook de handhaving bij. Verder moeten we keuzes maken van wat wel en niet open blijft. Als dit zo doorgaat - bij de Ruijslaan kent u zelf de bosjes, waar je van het ene naar het andere pad kunt springen - verdwijnt daarmee het bos. Dit is toevallig een plaatje in een bos, maar in deze maanden zie je overal auto's geparkeerd en denk je waar ze in godsnaam vandaan komen. We weten wel waar ze vandaan komen en we zijn blij dat de gasten er zijn, maar misschien moeten we wat creatiefs, iets gekks en misschien wel iets heel extreems bedenken. Moeten we autoloze gebieden maken? Moeten we een autoloze zondag instellen of kun je tegenwoordig met een negen in je kenteken alleen nog op de dinsdag, donderdag en zaterdag rijden? Of doen we het positief met supergoed openbaar vervoer en een fiets bij elk geregistreerd bed? Ik denk dat het tijd is voor hele duidelijke keuzes. Dit is een prachtig plaatje van de kotters in de haven. Ik zei net al in het filmpje dat een haven zonder kotters geen haven is. Dat geldt voor meer elementen, namelijk ook in het landschap. Tuunwallen, schapenboeten, al die zaken moeten we koesteren en sommigen misschien wel terugbrengen. Dat betekent dat de Toeristische Visie, in zekere zin, richting geeft aan de rest van het beleid van de gemeente. Want elke keuze die u hier maakt als gemeenteraad heeft impact op de kwaliteiten van ons landschap. Ik reed hierheen en ik dacht dat ik daar maar even een foto van moest maken, want hier moet die kwaliteitstoerist ook komen. Het is een plek waarvan ik denk: 'Jeetje, waar ben je nu beland?' Wat dat betreft mogen we hier en daar echt wel doorpakken en keuzes maken. Soms betekent het dat sommige mensen er wellicht niet zo blij mee zijn, maar een integrale visie van dit gebied met Nikadel zou echt een verbetering zijn. Hetzelfde geldt met de, soms, enorme verrommeling op boerenerven. Opruimen die boel of zet er een groenstrook langs met mooie boompjes, want dat gaat nergens over. Het feit dat nu elke caravan verdwijnt en er overal huisjes komen is ook erg zonde voor ons landschap. Volgens mij zouden we op dat soort vlakken duidelijke keuzes moeten maken. Tenslotte deze nog. Die kwam aan bod toen we deze avond aan het voorbereiden waren met de klankbordgroep. De drukte is prachtig, want die brengt ons veel, maar af en toe Texel alleen voor de Texelaars en een enkele overkanter die hier is beland en wil bijdragen aan het eiland, zou erg mooi zijn. Misschien moeten we eens weekje of weekend zonder toeristen doen. Wat zouden we dan voor bijzondere dingen ervaren en tegelijkertijd denken hoe goed we het hier met zijn allen hebben. Wellicht kunnen we hier de waddenregeling voor vakanties voor kinderen aankoppelen. Je creëert daarmee namelijk een soort natuurlijk einde van het seizoen, waarmee je meer diversiteit brengt in het aanbod. Ik sluit hiermee af. Dit is een plaatje wat uit een interne presentatie van Staatsbosbeheer komt, waarin we een aantal ambities hebben neergezet en waar we zeggen van: "Joh, uiteindelijk gaat het erom dat we met z'n allen lef durven te tonen en dat we keuzes durven maken. Wie wil nou niet met laarzen met gaten erin door De Slufter lopen? Daar worden we toch allemaal blij van, want pas dan voelen we dat we hier wonen". Dank je wel, Paul. Landschap, natuur, dorpen, landbouw, visserij. Het is meer dan alleen natuur en daar komen de mensen voor. Beleving mag het landschap niet opeten, dus we moeten keuzes maken voor het behoud. Jouw voorstel is om, in plaats van het Tropical Sea Festival, het seizoen af te sluiten met een toeristloos weekend. Ik weet niet of je daar de handen voor op elkaar krijgt, maar ik kan me voorstellen dat de raadsleden heel graag vragen willen stellen. Wie wil? Mevrouw van

A.A.M. vd Wetering D66

de Wetering. Dank je wel. Je nam hem zelf al mee in je samenvatting. Laten we 'beleven' het landschap niet opeten, gaf je als uitgangspunt. Ik keek naar de enquête en in de enquête staat dat landschap nummer één is om te behouden, maar punt twee is - wat het meest werd aangegeven - actieve dingen doen. Daar zit wel een soort tegenstrijdigheid in. Als dat nummer twee is in de enquête waarvoor mensen naar het eiland komen - het eiland juist beleven - en laat beleven het eiland niet opeten dan zitten we toch in een spagaat. Kun jij een

voorbeeld geven hoe jij 'laat het landschap niet opeten' ziet? Wat bedoel je daar verder mee en wat voor ideeën je - of tenminste de klankbordgroep - daarover hebt om dat op te lossen? Dat is een goede vraag, want dat is ook waar ik mee begon. Die spagaat zit heel erg in de vragen die je straks als raad krijgt als je de Toeristische Visie vaststelt. Die hebben we dagelijks aan de orde als Staatsbosbeheer, want er zijn overal - we hadden de mountainbikers. Dat heeft u allemaal gelezen het afgelopen jaar. Nu komen er gravel-bikes en die hebben weer iets nieuws wat spannend is - continue nieuwe uitdagingen. Wat dat betreft gaat het, als ik namens Staatsbosbeheer spreek, heel erg over grenzen stellen en bewaken, maar inderdaad ook zorgen dat er voldoende te beleven is. Zoals de fietspaden nu door de gemeente worden aangepakt in de Staatsbosbeheergebieden is een fantastische oplossing. De kwaliteit wordt verbeterd en er kunnen meer mensen op die paden zonder dat er iemand last van heeft en zonder dat het voor iemand vervelend wordt om daar te fietsen. Je moet voldoende diversificatie bieden, zodat mensen zich herkennen in het product wat ze kunnen beleven, maar je moet ook grenzen stellen. Wij zijn nu bijvoorbeeld met de gemeente in gesprek over het terugbrengen van de trimbaan. Die is destijds in verval geraakt, want er was toen niet zoveel behoefte meer aan. Die behoefte is er nu wel. Als het gaat om bijvoorbeeld het vierkante stuk, dat speeltuintje, dat is ook ik weet niet hoe oud. Dat zijn van die dingen waarvan ik denk dat als je daar speelnatuur van maakt, waardoor het iets avontuurlijker wordt, je de mensen iets biedt om buiten en actief te zijn, maar je kunt er vervolgens voor zorgen dat ze niet overal

Mevrouw Van Daalen Dagvoorzitter

-het bos platlopen. -Mevrouw van de Wetering, zo goed -beantwoord? -[~] Nog iemand anders die vragen heeft voor meneer Rutten? Mevrouw Koot.

V. Koot Fractie Koot

In je verhaal - waarin je ons heel goed hebt meegenomen, vind ik - liet je de term ambassadeurschap vallen en dat vond ik een erg interessante term. Zou je daar nog iets meer over kunnen -vertellen? -Eigenlijk is het een positieve benadering om iedereen mee te laten werken aan het landschap en aan ons toerisme. Die kwam op het lijstje toen ik aan verrommeling dacht. Je kan zeggen: "Ruim je rommel op", maar je kunt ook zeggen: "Ik ben een ambassadeur en laat zien hoe mooi ons eiland is". Die positieve invalshoek -zouden we veel meer kunnen benutten. -Beantwoordt dat u vraag, -mevrouw Koot? -Het roept meteen de vraag op hoe je - iemand verleidt om ambassadeur te worden? -Eerlijk gezegd heb ik daar ook niet het antwoord op. Bij Staatsbosbeheer hopen we dat onze vrijwilligers ambassadeur zijn. Het is misschien iets waar de gemeente of de raad zelf -over na zou kunnen denken? -Zeker. Het gaat erom, denk ik, om ze te betrekken en mee te laten denken en te laten zien wat het belang is en waarom, en waarom de buurman het wel fijn vindt om ... Dus het is inderdaad een proces.

Mevrouw Van Daalen Dagvoorzitter

Nog meer vragen voor meneer Rutten? Mevrouw Verseput.

L.J. Verseput CDA

Dank je wel. In hetzelfde een stukje over de 'ja' en de 'nee' van het landschap beleven en het landschap niet op laten eten, heb je het over bescherming. Daarbij kwam ik op de vraag: wie maakt nú de keuze van

Mevrouw Van Daalen Dagvoorzitter

bescherming? De tweede vraag erin zou zijn- De tweede vraag mag straks. Eén vraag tegelijk. -Maar ze horen bij elkaar. -Die bescherming koppelde ik terug naar mijn werk bij Staatsbosbeheer. Waar het hier enerzijds gaat om het landschap beleven en anderzijds het landschap niet te laten opeten is het bij Staatsbosbeheer steeds de discussie van de natuur beschermen versus mensen de beleving bieden. In feite dezelfde discussie. Dat proberen wij, als organisatie, ook in overleg met de omgeving. We hebben de afgelopen jaren een aantal avonden georganiseerd om te praten over het beheerplan en daar invulling aan te geven. Op sommige plekken geef je wat meer ruimte voor beleving en op andere plekken is -het voor de dieren of de planten. -Mevrouw Verseput, is het zo beantwoord?

R. Kieft raadslid GroenLinks

-Meneer Kieft. -Dank u wel, Voorzitter. U hebt twee voorbeelden genoemd van gebieden waar de druk al hoog is. U noemde de Ruijslaan en een stukje bij Turfveld. Hebt u een overzicht van Texel van de terreinen van Staatsbosbeheer en mogelijk ook van Natuurmonumenten, waar die knelpunten al bij u bekend zijn en mag -de raad dat overzicht hebben? -Dat overzicht heb ik nu niet in de mail zitten, maar dat is zo gemaakt. Dat kunnen wij aangeven. Tegelijkertijd is het zo dat Turfveld natuurlijk een plek is waar we juist clusteren. Daar mag meer activiteit zijn, dus daar vertrekken al die sportclubs vandaan en zo. Het is dus ook juist een

keuze om wel die drukte bij elkaar te brengen. Alleen moet je dan wel zorgen dat het op de paden blijft. Ik ga graag op uw vraag in om dat eens inzichtelijk te maken, want dat is in deze discussie wel

Mevrouw Van Daalen Dagvoorzitter

-relevant. -Nog meer vragen voor meneer Rutten? Mevrouw Verseput.

L.J. Verseput CDA

Dank je wel. Ik zat nog even met het ambassadeurschap, want dat is een mooi gegeven en dat kan heel groot zijn. Het Nationaal Park kent het gastheerschap. Kent het Staatsbosbeheer ook zoiets, met name toegespitst op Texel, om daar iets mee te doen? In feite zijn we onderdeel van het Nationaal Park en dat is ook ons gastheer-traject. Je kunt ook gastheer van heel Texel zijn. Het mooie daarvan is - wat u aansnijdt, want in feite wat daar gebeurt, is dat je mensen achtergrondinformatie gaat geven en uitleggen waarom bepaalde plantjes belangrijk zijn. Juist met dat begrip ontstaat een soort waardering en een behoefte om dat uit te dragen. Bij ondernemers werkt dat heel goed. Het is aantrekkelijk om gastheer van het Nationaal Park te zijn, omdat sommige mensen daar gevoelig voor zijn. Er komt daar sneller een toerist terecht dan op een andere plek, dus dat mes snijdt aan verschillende kanten.

Mevrouw Van Daalen Dagvoorzitter

Meer vragen nog? Meneer Veltkamp.

A.J. Veltkamp PvdA

Ik heb getracht en geprobeerd goed te luisteren. De eerste slag die negatief gemaakt is in het landschap van het eiland is, naar mijn gevoel, de ruilverkaveling geweest. Het is duidelijk dat dat niet terug te draaien is, dus u attendeert ons erop dat we extra waakzaam moeten zijn. Heb ik het zo begrepen dat je niet onbeperkt kunt eten en je een lijnproces in zult moeten richten op het gebruik - wat je consumeren noemt - om af te vallen, zodat je strak en goed op gewicht komt. Als ik het zo vertaal, begrijp -ik u dan goed? -Dat zegt u mooi, maar ik weet niet of ik daar nu een politieke discussie mee aanzwengel, maar het aantal toeristen naar de helft bedoel ik niet. Ik bedoel wel dat we nu inderdaad erg goed moeten letten op het punt wat we bereiken hebben en door de veranderende mobiliteit en dat soort zaken. We moeten heel slim omgaan met auto's op het eiland, want die worden vooral ervaren als druk. Dat ben ik helemaal met u eens, maar u zegt dat de toeristen halveren niet gaat,

Mevrouw Van Daalen Dagvoorzitter

-maar- -Het gaat om de vraag, meneer Veltkamp. U mag een vraag

A.J. Veltkamp PvdA

-stellen, maar niet een betoog houden. -Een weekje lijnen is heel gebruikelijk in het gezondheid-wordingsproces. Ik vind het een mooie metafoor die u daarmee maakt, want ik denk dat hij wel terecht is.

W. Witte Texels Belang

Meneer Witte heeft zijn vinger omhoog. Dank u, Voorzitter. Meneer Rutten, dank voor uw betoog. Toch heb ik een vraag. Het afgelopen anderhalf jaar is het toch een gek jaar geweest met het hele corona-gebeuren. In het toerisme en wellicht zeker op de natuur. Hebben jullie daar, als werkgroep, rekening mee gehouden met periode voor de corona, in wat jullie ons adviseren, en met de corona? Ja, we hebben steeds weer tegen elkaar gezegd dat het inderdaad een gek jaar was. Over zo'n foto van die auto's wordt gezegd: "Wacht even, het is wel corona-foto". Nou was dit niet zo'n schokkende foto. Wat dat betreft is de tijdshorizon wel iets groter dan alleen het afgelopen jaar, hoewel het sommige zaken wel explicieter heeft gemaakt. Dat verhaal over de sluippaden is bij ons wel extremer geworden. Duidelijk extremer. Misschien heeft het wel geholpen om de bewustwording te versterken.

A.A.M. vd Wetering D66

Ik zie nog een vinger bij mevrouw Van de Wetering. Ik wil, gek genoeg, nog even op die sluippaden -ingaan. -Dit was gewoon als voorbeeld. Ik snap het, maar ik zit heel erg te stoeien met wat u ons meegeeft. Dat ik het landschap moet beschermen begrijp ik en de tuunwallen en dergelijke zijn vrij makkelijk te realiseren. Alleen het actieve doen en dan heeft u zojuist weer die sluippaden genoemd. Als ik als toerist ergens naartoe ga wil ik niet iets doen wat iedereen doet. Ik denk dat dat het punt is waarom die sluippaden ontstaan of mountainbiken met gravel en dat soort dingen. Je wilt iets anders doen dan iedereen. Bent u juist niet bang dat door het strak handhaven van: 'die paden mag u wel oplopen' en: 'op die plek mag u een speelplaats ontwikkelen en daar mag u spelen', u daarmee juist het tegenovergestelde bereikt? Ik zit daar erg mee te stoeien. Ik begrijp wat u zegt en ik denk dat het een serieus risico is, maar dat is juist iets wat we bedenken.

Daarom zijn we aan het verkennen - in De Slufter mag je struinen - of we niet nog een paar andere gebieden kunnen maken waar je mag struinen. Dat zorgt voor avontuur, bijvoorbeeld. We hebben nu hele brede paden en wellicht moeten er sommigen niet zo breed zijn en moet je daar inderdaad iets spannender doorheen kunnen lopen. Dat zijn zeker zaken die daarin meegewogen worden.

Mevrouw Van Daalen Dagvoorzitter

-Mevrouw Van der Werf. -Dank u wel. Ik ga ook nog even door

M. van der Werf Texels Belang

-over de struinpaden. -Dat is niet echt de bedoeling. Het is niet de bedoeling in het bos te 'struunen' - op z'n Texels - maar ik heb begrepen dat op bepaalde plekken in het bos wel 'gestruund' mag worden. Achter de Fonteinsnol- Aan de kant van de Rozendijk, want dat mag dan weer wel. Dat is echter niet heel duidelijk aangegeven, dus dan krijg je natuurlijk wel dat mensen overal

Mevrouw Van Daalen Dagvoorzitter

-gaan struinen. -Het gaat nu wel erg in detail over Staatsbosbeheer. We raken een beetje af van het toekomstplan. Deze kan ik heel snel beantwoorden, mevrouw de Voorzitter. Dit is terecht en juist dit is ook mijn punt met het per gebied aanpakken en duidelijkere bebording en waar je mag struinen daar is het ook - duidelijk en waar het eindigt ook. -Voorzitter?

C. Hoogerheide Texels Belang

-Meneer Hoogerheide. -Ja, dank u wel, Voorzitter. Meneer Rutten, u durft te dromen en u durft te brainstormen en dat kan ik alleen maar waarderen. U doet dat vanuit een visie van Staatsbosbeheer en daar dank -ik u voor. -Kunnen wij overgaan naar de volgende

Mevrouw Van Daalen Dagvoorzitter

pijler? Ja? Dank u wel, meneer Rutten, voor uw toelichting namens de klankbordgroep. We gaan nu luisteren naar meneer Peter van Galen namens de dorpscommissie van De Koog en hij spreekt ook namens andere dorpscommissies en het gaat over: 'Houd elk Texels dorp -uniek en leefbaar'. -Dank u wel. Goedenavond allemaal. Echt namens alle dorpscommissies, dus niet alleen namens De Koog in de aftiteling, maar namens echt iedereen mag ik hier staan. We zijn ook blij dat we hier gehoord worden. We hebben een aantal sheets met elkaar gemaakt en we beginnen met de positieve dingen. Daar moet je altijd mee beginnen, denken wij. Toerisme creëert banen en brengt ons welvaart. Niet alleen voor de inwoners, maar ook voor ondernemer en de ondernemer is ook een inwoner van Texel vaak. We hebben de verhuuropbrengsten van de logiesverstrekkers, maar het kan ook teveel worden, dus maximalisering van het aantal bedden is misschien heel goed te bespreken. We hebben prachtige voorzieningen. Die kun je vergelijken met een stad van 110.000 mensen. We hebben veel scholen, ook in de buitendorpen. We hebben voortgezet onderwijs, een bibliotheek, we hebben ambulances. We hebben zoveel breed aanbod, daar moeten we zuinig op zijn. Dat brengt de toerist ook en dat weten we ook met elkaar. We hebben mooie dingen, zoals het rondje Texel. We hebben Texel Culinair, weekmarkten, braderiën, festivals –wanneer het weer mag – en daar zijn we heel blij mee. De gezelligheid en levendigheid dat spreekt voor zich. Meneer Veltkamp riep iets over lijnen. Nu, ik kan zeggen, bij mij is dat mislukt de afgelopen tijd. Ik zeg het heel eerlijk. We zijn blij met een regelmatige bootverbinding, maar een latere afvaartijd 's avonds zou zeer gewaardeerd worden. Ja, de TESO is niet aanwezig vanavond, maar anders kunnen we dat wel als punt meenemen. Dan hebben we een lijstje met minder positieve dingen, dus niet negatief, maar minder positief. We hebben drukte in een aantal kernen, vooral tijdens het hoogseizoen. Dat zou misschien wel gespreid kunnen worden. Dat is meerdere malen ook vanavond aan de orde geweest. We hebben woningtekort. Inwoners van Texel zoeken woningen, staan op een lijst, personeel kan niet gehuisvest worden. Dat brengt ook voor de bedrijven behoorlijk wat logistieke problemen en aanvoerproblemen. We hebben wel minder overlast in de kernen dan een aantal jaren geleden, maar dat kan ook best zijn doordat we te weinig jeugd hebben op Texel, ook van de toerist. We zijn allemaal jong geweest en we hebben allemaal wel eens een keertje wat verkeerd gedaan, denk ik. Tenminste ik wel, ik zeg het heel eerlijk. Parkeeroverlast, dat wordt eigenlijk door iedereen als het grootste struikelblok gezien van deze tijd. Van alle drukte die er nu is, zeggen we met elkaar als inwoner van Texel, dat parkeren is echt een probleem. Het waarborgen van de eigen identiteit. Het is een taak voor iedereen en een hele grote zorg en uitdaging en dat moeten we met elkaar heel goed beheersen. We willen graag als inwoners betrokken raken bij grote, ingrijpende planologische ontwikkelingen. Dat zou vooraf mogen zijn in plaats van achteraf. Het woningtekort voor het personeel is hier nogmaals aangehaald. Dan lopen we nog met elkaar naar de funvoertuigen, zoals solexen, tuktuks en nog andere herriemakende dingen en overlastbezorgende zaken. We zouden die graag óf niet meer willen zien óf elektrisch, als dat zou kunnen. Nogmaals, betrek inwoners bij

grote ingrijpende beslissingen. Logies en ontbijt zonder parkeerplaatsen dat geeft spanning in de straat. Dat geeft overlast bij de burens. Daar zou je kunnen kijken, hoe ga je om met nieuwe logies en ontbijt, is er dan een bepaalde verplichting tot een parkeerplaats erbij? Slappende bedden. Ga ze tellen. Zorg dat je weet waar ze zijn en hoe ze in elkaar steken. Dat is misschien best wel een heikele discussie. Dan het handhaven van wildkampeers, vooral de campers. Ik zie ze staan op de Nikadel weer vandaag. Vier, vijf mensen die daar de hele dag staan. Dat lijkt mij toch geen plek voor een camper. Dit waren de minder negatieve, en dan gaan we naar hoe we het graag zouden willen zien in de toekomst. Een betere spreiding over het hele eiland van de toerist, als dat zou kunnen. Echter, sommige dorpen willen dat helemaal niet. Die zeggen: "Joh, laat lekker in De Koog of in De Cocksdorp, maar doe dat niet bij ons", dus maak een goede afweging met elkaar. Zorg dat je kleinschalige, betaalbare verblijfslocaties houdt voor jong, rijk en arm. Iedereen moet een plek kunnen krijgen en hebben op het eiland, als toerist. We willen graag toch weer nogmaals logies en ontbijtbedden registreren. Zorg dat je weet, laten we met elkaar kijken, hoeveel bedden we nu daadwerkelijk hebben. Komt daar ook een maximum aan en kunnen we daarin meedenken en meepraten, maar hou geen razzia, want dat hebben we heel lang geleden gedaan. We willen graag pleiten voor een parkeergarage in de duinen. Het brengt kosten met zich mee, dat weten we ook. Echter, de overlast die we nu hebben ... Bijvoorbeeld nogmaals het parkeerterrein aan de Nikadel. Het is schrikbarend als je daar overheen loopt. Het is niet om aan te gluren. Maak daar iets beters van. Bredere parkeerplaatsen, overdek het, misschien woningen er op, wie zal het zeggen. Ik heb er niet voor geleerd, maar laten we met elkaar kijken om dat wel aan te passen dat parkeerterrein. Maak regels voor de toerist door middel van symbolen. Er zijn een aantal steden, die hebben daar ervaring mee. Kom niet met hele geschreven A-4'tjes, want daar doen mensen toch niets mee – ja, ze gooien het weg, misschien bij de ouwe kranten – maar laat duidelijk zien wat je wil en verwacht van de toerist, die bij ons op het eiland komt. Meer aandacht voor de jonge toerist. We weten met zijn allen dat er een terugkomeffect is. Ze zijn jong, ze hebben misschien eerst de boel een klein beetje gesloopt, maar die komen ook weer terug met ouders, met kinderen en wat dan ook. Nogmaals, woningbouw in alle kernen, dus niet alleen in Den Burg maar echt in alle kernen. In Oosterend is wellicht een goede stap gezet, maar we zouden het fijn vinden om ook in andere kernen de woningbouw uitgebreid te krijgen. Dat was wat -ik heb meegekregen met elkaar. -Dank u wel, meneer Van Gaalen. U geeft aan toerisme is belangrijk voor het inkomen van de mensen op Texel en we hebben ook veel voorzieningen daardoor, maar er zijn wel wat probleempjes met de drukte in de kernen en de woningbehoefte. Parkeeroverlast noemt u met name. U roept op tot toeristische spreiding, maar er zijn dorpen die daar weer niet zo blij mee zijn. Ook spreiding qua accommodaties en u hebt het over regels voor toerisme, als ik u zo goed heb samengevat? -Zeker wel. - Vragen voor meneer Van Gaalen? Vragen voor de dorpscommissies? Mevrouw Verseput.

L.J. Verseput CDA

Dank u wel. Die regelgeving via borden en iconen. Kunt u mij daar een voorbeeld van geven? Zij zijn mij - onbekend. -Ja, ik heb ze zelf ook niet gezien, maar ik kan me indenken dat je zegt: een fietsje met een kruis erdoorheen, waar je niet mag fietsen of iets dergelijks. Ik heb begrepen dat Linda meer van de symbolen is.

Ambtelijke Ondersteuning

Ja, ik gaf het voorbeeld en we hadden het er vorige week ook over met de dorpscommissies. In Marken hadden we heel veel last van dagtoeristen. Mensen dachten dat het een openluchtmuseum was. Ze kwamen aan met de bus, stapten uit en – dat waren echt groepen mensen, dus Chinezen, Japanners en Duitsers – stonden dan door de raampjes te kijken of liepen met een megafoon door de straten heen. Dat was echt ernstig. Toen zijn we in gesprek gaan met de touroperators, hoe kunnen we dat uitleggen? Toen hebben we dus een aantal symbolen gemaakt, dus een fluistersymbool bijvoorbeeld of een kruis dat je ergens niet mag lopen aan de kant van de weg. Tien symbolen en die hebben we verspreid onder alle touroperators. We hebben er een folder van gemaakt, en op de website gezet, om het gewoon heel simpel te houden. Ja, we hebben het nu vooral met folders gedaan en een website. Je moet niet overal borden willen zetten. Ja, het heeft wel geholpen, ook die bewustwording. In dit geval was het wat makkelijker, omdat er natuurlijk heel veel georganiseerd aankwam, dus we zijn met 30 touroperators om tafel gegaan. Iemand gaf ook een keer het voorbeeld met schoenen. Als je in Zweden komt, dan moet je je schoenen uittrekken, als je naar binnen gaat. Je kan dus op zich een bezoeker best wel wat informatie meegeven. Dan zeg ik niet dat we een woud aan borden neer moeten gaan zetten, maar er zijn wel manieren qua communicatie om ook die bezoeker bewust te laten zijn van bepaalde

Mevrouw Van Daalen Dagvoorzitter

-gebieden. -Mevrouw Hin.

J.M. Hin-Hin Texel 2010

Ja, dank u wel. Het is misschien niet voor de inspreker, maar voor de mevrouw naast mij. Over de bezoeker, is het niet wenselijk dat we meer ingaan op, als je naar Texel gaat en je wil overnachten, dat je in ieder geval moet reserveren. Of je nu met een camper komt of met een tent of in een hotel – want dat is eigenlijk normaal – maar voor alle overnachtingen reserveren, anders is het niet te doen. Nu komen er mensen, ook met campers en zo. Ja, geen plek, pleur maar ergens neer. Nou, in Staatsbosbeheer misschien, noem maar op.

Ambtelijke Ondersteuning

Ja, daar hebben we het ook over gehad en de TESO zit ook in de klankbordgroep. We hebben er inderdaad over gesproken om in ieder geval een middel te verzinnen dat de campers vooraf worden opgeroepen om te reserveren. Ik heb begrepen dat kan niet met bebording, want ik dacht: dan zetten we een mooie matrix bord neer in Den Helder, maar er mag niet teveel op die borden komen. De toerist is natuurlijk maar heel kort aan de overkant. Het moet echter nog wel uitgevoerd worden om misschien iets op de website van de TESO of op het kaartje te zetten dat men bij voertuigen vooraf moet reserveren of een reservering verplicht voor campers. Het moet nog wel uitgevoerd gaan worden, maar het is wel een idee. VVV, inderdaad. Ook weer -communicatie, ja. -Mevrouw Van de Wetering.

A.A.M. vd Wetering D66

Dank u, Voorzitter. Ja, ik denk dat ik mijn vraag ook maar aan u vraag

Mevrouw Van Daalen Dagvoorzitter
en niet aan de dorpscommissie.

A.A.M. vd Wetering D66

Dat is wel de bedoeling dat u het aan meneer Van Gaalen richt. -Ik probeer het. -Ja, maar de vraag is een beetje ... Nou goed, u zei een aantal dingen. Funvoertuigen, daar zit bijvoorbeeld al iets – volgens mij mag iedereen op de weg tot nu toe – dat is gewoon landelijke regelgeving. Beperken tweede woningen, die triggerde mij ook even. Volgens mij zijn die al stopgezet en worden er geen nieuwe tweede woningen meer toegekend. Volgens mij wordt er dan gesproken over het 'verkeerd' gebruiken van woningen, want tweede woningen hebben een vergunning en dat worden er niet meer. Ik denk dat we dan ook een beetje moeten opletten hoe we de dingen op papier zetten die misschien technisch gezien al geregeld zijn of niet kunnen, omdat we landelijke regelgeving hebben. Dat zijn dan wensen die ik niet helemaal kan plaatsen, -omdat ik daar niets mee kan. -Nee, maar met de tweede woning zou u ook kunnen kijken naar een uitsterfconstructie, dus op het moment dat de woning wordt verkocht aan derden, dat dan het begrip 'tweede woning' eraf gaat en dat de woning alleen maar nog geschikt zou zijn voor inwoners van Texel. -Dat zijn bestaande rechten. - Misschien kan je wel kijken ... ik ben geen jurist, laat ik het dan zo zeggen en wij in de dorpscommissies allemaal niet, dus maar - Goed, zijn er nog vragen voor de dorpscommissies? Meneer Ran. Dank u wel. Meneer Van Gaalen, ik heb u twee keer horen zeggen: betrek inwoners bij ingrijpende beslissingen. In de afgelopen jaren dat ik hier zit en als er ingrijpende beslissingen werden

N.C.B. Ran VVD

genomen, heb ik altijd wel in de lijstjes met gesprekspartners over echt zware onderwerpen de namen van de dorpscommissies gezien. Wilt u daarmee aangeven dat u zich als dorpscommissies niet gehoord voelt of bedoelt u dat overleg met -inwoners op een andere manier? -Nou, je zou kunnen ... Er zijn sommige dorpscommissies die wat actiever zijn en die minder actief zijn. Dat ligt aan het dorp zelf. Die proberen we natuurlijk wel weer positief te krijgen, maar je kan wel gaan denken aan een soort centrale dorpscommissie die een afgevaardigde heeft uit elke kern en die dan proberen met elkaar een stuk advies te geven. Een centrale dorpsraad of inwonersraad, hoe je het ook wil noemen. Dat hoeft allemaal niet heel zwaar gedragen te worden, maar met één

Mevrouw Van Daalen Dagvoorzitter
iemand van een dorpskern erin of van de dorpscommissies.

N.C.B. Ran VVD

Meneer Ran, zo goed beantwoord? Ja, mijn conclusie is dat dit ook een beetje een oproep is richting de mede-dorpscommissies: zorg dat u goed georganiseerd bent.

N. Lely raadslid PvdA

-Ja. -Dank u. -Meneer Lely. -Dank u, Voorzitter. Wat mij ook een beetje triggerde was de opmerking 'betere spreiding over het eiland' en in dezelfde regel stond ook 'maar wel in het noordwesten'. Ik denk dat gaat tegen elkaar in. Of je spreidt of ... Daar ben ik misschien een zeurpiet in. Als je gaat spreiden, we hebben net

zoekgebieden een paar jaar geleden ook aangegeven, zou je dan niet ook de overlast en de slijtage van het eiland over het hele eiland gaan verspreiden? Volgens mij bijt dat een beetje met wat we eigenlijk willen met onze kernwaarden -en dat soort dingen. -Er zijn een aantal dorpskernen die zeiden van: joh, prachtig die spreiding, maar sla ons dorp over. Die zijn er. Dat klopt. Echter, als we niet kijken naar een stukje spreiding, dan blijft alles toch geconcentreerd in een paar dorpskernen. Het is duidelijk de wens van allemaal om daar toch die druk een beetje te verlichten. Dan moet je wel zorgen dat er wat te doen is na een spreiding, dus nieuwe iconen, daar moet

Mevrouw Van Daalen Dagvoorzitter

-je wel naar kijken. -Zijn er nog meer vragen voor de dorpscommissies? Ik kijk even rond, mevrouw Verseput.

L.J. Verseput CDA

Nu, eigenlijk geen vraag. Wat ik prettig vindt aan uw hele presentatie, is dat ik bijna alle punten herken uit de dorpscommissies, waar we geweest zijn met de ronde. Ja, dat ik het gewoon heel prettig vindt om terug te zien dat het nog steeds zo speelt en leeft. Ik denk dat we naar die spreiding zeker moeten kijken, maar dat ligt in handen van.... Dat komt ongetwijfeld goed, als ik het zo hoor.

Mevrouw Van Daalen Dagvoorzitter

-Dank u wel. -Graag gedaan. Dank u wel. Dan schors ik de vergadering voor tien minuten en dan gaan we over tien minuten verder met pijler nummer drie. Directeur Frank Spooren van de VVV. Ik wil iedereen verzoeken om zo langzamerhand zijn stoel weer in te nemen, zodat we de bijeenkomst kunnen hervatten. Ik wil vragen of iedereen weer plaats wil nemen, zodat we over kunnen gaan naar het verhaal van Frank Spooren, directeur VVV. Als iedereen zijn plek weer wil innemen? We wachten nog op een paar mensen. Goed, wij gaan luisteren naar Frank Spooren, directeur VVV. Hij gaat vertellen over 'Creëer bewust en waardevol bezoek'. Meneer Spooren. Ja, bewust en waardevol bezoek. Goedenavond allemaal. Frank Spooren, VVV Texel. Ik denk dat Texel in 2030 er zodanig goed voorstaat dat we misschien inmiddels wel twee en een half miljoen meerdaagse toeristen op het eiland mogen ontvangen die bewust en waardevol zijn voor het eiland. Dan zullen er misschien mensen zijn die denken: "Ja, natuurlijk, dat zal de VVV wel zeggen", want wij zijn natuurlijk pro toerisme. Echter, dan wil dit toch nog eventjes als gelegenheid gebruiken om u een klein beetje mee te nemen in wat we sinds 2016 als VVV Texel al aan het doen zijn. Heel simpel vanuit de werktitel: 'Niet meer, niet minder, maar beter'. Wij zijn toen ik begon, een maand nadat ik startte, bijvoorbeeld al meteen gestopt met het promoten van dagtoerisme. Dertig verkooppunten van een dagje Texel per direct uit de schappen gehaald. Als je het hebt over focus op spreiding. We doen niet anders, lieve mensen. Inmiddels vallen van de boekingen van de VVV 55 procent buiten de schoolvakantieperioden. Wat ik – de rest kunt u zelf ook ook lezen – hiermee wil zeggen is dat wij als VVV Texel, al sinds 2016 en misschien al wel eerder, niet meer die traditionele destiniatiepromotor zijn voor het eiland. Nee, we ontwikkelen ons tot een destiniatiemanager, waarbij we constant kijken naar: wat heeft het eiland toeristisch gezien nodig, wanneer halen we de voet van het gaspedaal, wanneer trappen we juist wel wat harder op het gaspedaal, hoe weten we ook het verhaal van het toerisme op Texel zo goed mogelijk te delen met onze achterban? Zo is VVV Texel samen met TOP en TESO, en ook tegenwoordig weer met de gemeente, de grondlegger van het KADO Texel platform. Allemaal zaken - en dat weet Linda ook - waar we dus al jaren mee bezig zijn. Wat mijn boodschap daarbij dus is, beste gemeenteraad, ik denk dat we ons in een situatie bevinden dat we niet meteen in paniek hoeven te raken. Dat we nog vroegtijdig op een punt staan dat het wel belangrijk is om weer beslissingen te nemen. Nee, de VVV zal niet roepen dat er twee en een half miljoen mensen – voor de goede orde – in 2030 op Texel moeten zijn. Integendeel, ik denk dat het heel belangrijk is dat we heel erg vasthouden aan de Texelse identiteit, aan de kernwaarden. Het is niet voor niets dat we ook sinds 2016 zo nadrukkelijk al onze communicatie koppelen aan de vier pijlers: de natuur, cultuur, gastronomie en actief bezig zijn. Dat is iets wat we ook in de komende jaren verder zullen doorpakken. Dat ziet u ook op dat tweede stukje van deze slide. Een aantal feiten die ik u nog wel even mee wil geven vanavond. Goed om nog een keer scherp op het netvlies te krijgen, ondanks dat ik me realiseer dat u heel veel leest en veel hoort. Dit is wat het toerisme op Texel inhoudt. Als je dan kijkt naar bijvoorbeeld het herhaalbezoek. In al mijn jaren inmiddels in het toerisme is meer dan 80 procent herhaalbezoek op het eiland. Ongekend. Dat is uniek, alleen we moeten ons ook realiseren – en dat heb ik er bewust tussen haakjes bij gezet – ook daar ligt een uitdaging voor ons als gemeenschap, namelijk gewenste gedragsverandering is juist heel lastig bij mensen die al heel erg bekend zijn met en in een bepaalde situatie, bijvoorbeeld het parkeren. Denk je dat iemand die al 30 jaar op Texel op vakantie komt, dat die nieuwe borden langs de weg ziet? Ik reed vandaag – ik zeg het heel eerlijk voor het eerst 60 – naar Oudeschild, want we mogen inmiddels niet harder dan 60. Totdat ik inmiddels door vijf auto's was ingehaald en toen dacht ik ... Ja, ik voelde me

bijna een gevaar op de weg. Wat ik daarmee wil zeggen is niet dat we met zijn allen weer 80 moeten gaan rijden, maar wel: het is volharding, blijven vasthouden aan hetgeen, wat we met zijn allen gaan bepalen. Dat is heel belangrijk, juist ook met een doelgroep die dus al zo bekend is op dit eiland. Iets over het profiel van onze Texel- gast. Zaken, waarvan ik denk dat ik mag aannemen dat u daarmee bekend bent en anders kunt u dit ongetwijfeld later nog rustig teruglezen, dus ik ga verder naar de volgende slide. Iets over een aantal kenmerken, waarbij ik in dit geval even bewust inzoom op de Nederlandse gast: 1995 versus 2021. Het aantal inwoners in Nederland is 14 procent gegroeid. Het aantal huishoudens 21 en een half procent gegroeid in Nederland. Dat heeft natuurlijk een impact. Dat vertaalt zich door in hetgeen wat je op Texel ziet, als het gaat om het toerisme. Volgende voorbeeld: het aantal auto's in Nederland. Een groei, als je 2021 pakt en vergelijkt met 1995 – ruim 25 jaar – twee komma acht miljoen meer auto's; 48 procent. Ja, het is een utopie om te veronderstellen dat je dat niet op Texel terugziet. Tot slot, als het gaat om de kenmerken van onze gast, kijk naar de fietser. Het feit dat de e-bike – de afgelopen tien jaar al – enorm in opmars is, heeft ook een impact op de manier, waarop onze fietsinfrastructuur wordt gebruikt. Je kunt verder fietsen, je kunt harder fietsen, je kunt bij minder goed weer alsnog fietsen, want je zet die versnelling gewoon drie tandjes hoger. Dat is wel iets wat we in het straatbeeld heel nadrukkelijk terugzien op Texel. Dat moeten we ons realiseren. Dit waren de kenmerken. Kijk je naar het gedrag van onze gasten zie je ook een aantal opvallende zaken. We gaan korter op vakantie, maar vaker. Dat heeft ook een impact, want dat leidt tot meer aankomst- en vertrekmomenten op het eiland en meer vervoersbewegingen. We gaan weliswaar korter, maar toch willen wij met zijn allen zo veel mogelijk activiteiten ondernemen op het eiland. Je ziet zoveel top 10 lijstjes op internet. Ik wil naar de vuurtoren, ik wil nog even Waddenhoppen en met een Waddencruise mee, ik wil nog even ergens een visje halen, ik wil nog ... en dat doen ze allemaal in steeds minder tijd. Daaronder ook iets wat ik heel belangrijk vindt om te benadrukken. Ja, ik ben het eens met die druktediscussie. Ik ben het eens dat we moeten zoeken naar oplossingen om dat te reduceren, maar ik vind het wel heel belangrijk dat we met zijn allen ons heel erg bewust zijn wat deze drukte nu precies behelst en dat ook onze gast een ander gedrag vertoont. Ik heb geprobeerd om een slide te wijden aan, hoe zouden we dan onze toekomstige Texel toerist moeten omschrijven? Nou, dat mag u van mij rustig lezen, maar uiteindelijk gaat het er mij om dat er heel veel zaken in deze wereld aan het veranderen zijn en wij moeten meeveranderen. Wij staan als VVV Texel aan dezelfde kant, wij willen ook onze verantwoordelijkheid nemen en daarin bijdragen, maar laten we wel zorgen dat we met elkaar praten over dezelfde feiten, cijfers en informatie. Dat is cruciaal in dit belangrijke vraagstuk voor dit mooie eiland. Dan zijn er nog een paar punten. Ja, sorry mevrouw Van de Wetering, nog heel even. Ik denk dat wij als Texelaar, als ondernemer, als gemeente, met elkaar – hand in hand – dit vraagstuk moeten gaan tackelen en dat we daarin ook met elkaar het goede voorbeeld moeten laten zien, want goed voorbeeld doet goed volgen. Misschien is dat wat Paul Rutten van Staatsbosbeheer ook bedoelde met het ambassadeurschap. Als ik kijk naar de VVV dan hebben wij wekelijks contact met honderduizenden mensen die fan zijn van Texel en die, als wij het vragen of ze oproepen, die volgen, die leveren, die komen. Dat is niet voor niets. Dat is, denk ik, een uitdaging die we ook moeten toepassen en moeten toespitsen op hoe kunnen we nu ook de gemeenschap op die manier in zo een rol krijgen? Dat je het goede voorbeeld geeft met elkaar om dan een signaal te geven aan onze gast; dit is hoe wij het hier op Texel doen en je bent van harte welkom, maar je hebt je wel aan een aantal spelregels te houden. Volgens mij is dat een heel belangrijk startpunt. Wij zijn als VVV in 2016 met dit verhaal gestart en wij zullen daarmee doorgaan. Als VVV Texel hebben we ontzettend veel vertrouwen in wat er zich inmiddels in deze projectgroep – de klankbordgroep – aan het vormen is. Dat is ook de reden dat ik hier nu sta en waarom wij dat ook ondersteunen. Blijf dicht bij je identiteit en stem daar je nieuwe concepten en eilandiconen op af. Wat ik dan tot slot nog heel graag wil meegeven aan iedereen die hier is, die kijkt of die dit later leest in de lokale media. De discussie en de dialoog is essentieel en heel belangrijk en moeten we met elkaar voeren, maar laat het alsjeblieft nooit en te nimmer ten koste gaan van de gastvrijheid richting onze gast op Texel, want daar verdient uiteindelijk de meerderheid zijn brood mee. -Dank u wel. -Dank u wel, meneer Spoor. U geeft duidelijk aan: we moeten niet alles op de toerist afschuiven. U bent al sinds 2016 met de VVV meer destiniatiemanager. Het is nog geen reden voor paniek, maar we moeten wel nu wat gaan doen. Gedragsverandering vergt veel volharding en we moeten drukte vooral niet verwarren met mobiliteit. Ik zag mevrouw Van de Wetering al druk gebaren. U heeft

A.A.M. vd Wetering D66

-het woord. -Ik wilde hem zelfs al interrumperen, maar dat gaan we dus niet doen. De kwaliteitstoerist. Ik hoor door het hele verhaal heen dat we moeten volhouden en eigenlijk onze gasten opnieuw moeten opvoeden, een beetje – tussen neus en lippen door – maar die kwaliteitstoerist is bijna toch een utopie. Ik bedoel, als we allemaal nette brave toeristen hebben die zich allemaal keurig gedragen en geen dingetjes buiten de paden doen, dan zijn we allemaal gelukkig. Ik denk niet dat dat reëel is, ook niet gezien de

toekomst. Als ik kijk naar de jongeren van nu, die zijn bezig met hun gezonde lijf, met hun actie, met hun voedsel. Die zijn met hele andere dingen bezig dan de gemiddelde toerist van 50 jaar die daar op dat bord stond en als wij over een toeristische toekomstvisie praten, moeten we dan ook niet veel meer uitgaan van juist degenen die de toekomstige toerist op het eiland gaan worden? In plaats van op de vijftigjarige die er nu zit? Mevrouw Van de Wetering. Ik kan het bijna niet méér eens zijn dan met wat u nu omschrijft. Aan de andere kant moeten we ons ook realiseren dat we natuurlijk op dit moment ook in een situatie zitten dat de economie van nu heel belangrijk is en dat we die ook draaiende moeten houden, maar in de tussentijd natuurlijk ook moeten gaan werken aan hoe we Texel over tien, 20, 30 jaar willen positioneren. Daar hoort ook een bepaalde doelgroep bij, zonder enige twijfel. Dat is ook de reden, waarom ik niet al te veel ben ingegaan op wat ik vind dat de definitie precies is van die 'kwaliteitstoerist'. Uiteindelijk – en dat is niet om mijn verantwoordelijkheid te ontlopen, want die neem ik heel graag – maar uiteindelijk is het natuurlijk iets wat niet alleen de VVV Texel bepaalt. Het zijn een aantal hele belangrijke partijen op dit eiland die met elkaar bepalen, welke doelgroepsegmentatie wij als VVV Texel erop nahouden. Nou vooruit en daarna meneer Kieft. U zit natuurlijk als onderdeel in de klankbordgroep. Ik neem aan dat die discussie daar ook gevoerd gaat worden of al gevoerd wordt, kunt u daar dan inhoudelijk iets meer over vertellen, wat er in de klankbordgroep over gedacht wordt? Kijk, ik wil het gras niet weg maaïen voor de voeten van de projectleider en ik weet ook helemaal niet in hoeverre dat de bedoeling is, maar laat ook duidelijk zijn dat wij als VVV Texel – dat is ook mijn boodschap – wij doen we niet zomaar dingen zonder dat wij daar met de stakeholders en met de partners van de VVV over spreken. Ik heb een heel doelgroepsegmentatie plan van aanpak gemaakt. Zo bedoel je de vraag niet? -U mag het verduidelijken. -Nee, wat ik vraag: ik neem aan dat in de hele klankbordgroep, waar u een onderdeel van bent, die discussie gevoerd wordt. Ik ben nieuwsgierig naar hoe de klankbordgroep dan over die toekomstige toerist denkt. -Ja, misschien is het ook goed om dat dan juist vanuit de klankbordgroep door de projectleider te laten beantwoorden. Wij hebben als VVV in ieder geval een doelgroepsegmentatie en een plan van aanpak. Dat hebben we ook voorgelegd aan de projectleider en aan de gemeente Texel en die partijen hebben daar ook mee ingestemd, dus wij zijn heel gericht en heel bewust bezig met een aantal doelgroepprofielen en dat wordt

Mevrouw Van Daalen Dagvoorzitter

natuurlijk ook besproken. -Mevrouw Demmers komt hier zo meteen ook nog

R. Kieft raadslid GroenLinks

even op terug, mevrouw Van de Wetering. Meneer Kieft. Ja, dank u wel. In één van de sheets stond een zinnetje en ik wil daar even naar terug: 'Drukke niet verwarren met druk op de infrastructuur'. Dat kun je verschillend interpreteren, als je dat zo zegt. Je kan zeggen: er is helemaal geen drukke, er is alleen druk op de infrastructuur. Of je kan het interpreteren als: er is drukke en daarnaast hebben we ook nog drukke op de infrastructuur. Wat bedoelde u daar eigenlijk? -Ik wilde vooral ook heel graag benadrukken dat we niet alleen maar met elkaar moeten praten over het feit dat er steeds meer mensen op Texel komen, maar dat het gevoel van drukke ook opgebouwd wordt uit een aantal hele belangrijke essentiële componenten, waarvan ik net een aantal zaken heb gedeeld met jullie. Dat is wat ik bedoel. Het feit dat één iemand naar Texel komt, ten opzichte van 25 jaar geleden laat die ene persoon een heel ander gedrag zien. Dat kan bij ons leiden tot een verandering, als het gaat om de perceptie,

Mevrouw Van Daalen Dagvoorzitter

in dit geval van drukke. -Meneer Kieft aanvullend.

R. Kieft raadslid GroenLinks

Samenvattend zegt u, we hebben druktebeleving en daarnaast hebben we druk op de infrastructuur. Dat zijn verschillende aspecten -en dat geeft een optelsom. -Ja, ik vind dat wij met de huidige één tot één komma twee miljoen toeristen niet te snel moet spreken van dat het 'te druk' is. Hetgeen wat die doelgroep laat zien op Texel qua gedrag, wat de impact daarvan is, dat is wel iets waarvan ik zeg: ja,

Mevrouw Van Daalen Dagvoorzitter

daar moeten we wat mee. -Nog meer vragen voor meneer Spooren? -Meneer Veltkamp en daarna mevrouw Koot. -Ja, wat mij getriggerd heeft en

A.J. Veltkamp PvdA

de vorige twee sprekers ook, alleen die benoemen het naar mijn gevoel niet. Aan deze kant kunnen we het toerisme een bepaalde richting op sturen, de infrastructuur hoort daar ook bij en ook het landschap, maar degenen die het ervaren is de Texelaar. Gaan we dan uit van de huidige Texelaar qua samenstelling,

opvoeding en gedrag of gaan we ook nog naar een profielschets voor de toekomstige Texelaar in 2030 toe? Het klinkt misschien een beetje vreemd, maar het triggerde me wel en toen dacht ik: nou ja, hoe zou meneer Spooren daarover denken? -Ik ben persoonlijk niet betrokken geweest bij die initiatieven, maar ik weet toevallig dat TOP – vrij recent zelfs nog – met de jongeren op Texel gesprekken heeft gevoerd, ook over hoe zij op dit moment naar Texel kijken, hoe zij het ervaren, wat ze missen en wat ze graag zouden willen. Laat dat nu, denk ik, een hele goede voorbode zijn van iets wat we in de komende jaren verder zouden moeten uitbreiden en oppakken. Dat lijkt

Mevrouw Van Daalen Dagvoorzitter

me een heel mooi uitgangspunt. Het mooie is, meneer Jager komt zometeen zelf nog aan het woord. Mevrouw Koot.

V. Koot Fractie Koot

Dank u, Voorzitter. Ik heb een vraagje. Volgens mij, als ik het goed begrepen heb, is de VVV een voorstander van spreiding in plaats en tijd van de toerist. Dat heb ik u horen noemen en u heeft daar onmiddellijk aan gekoppeld dat dat bewerkstelligt dat er dan een beter woon- en leefklimaat voor de bewoners van het eiland zou ontstaan. Deze uitspraak verbaast mij, want als bewoner zou ik denken: bij de spreiding in plaats en tijd, zijn ze er altijd en overal, terwijl je nu nog weken hebt dat ze er niet zijn en plekken hebt, waar je ze wat kan ontlopen. Kunt u uitleggen hoe u dat dan toch ziet als een verbetering voor het woon- en leefklimaat voor de inwoners? -Ik denk als ik – in alle eerlijkheid – vooral misschien de volgorde had moeten bepalen door te stellen dat vooral spreiding in tijd de meeste impact kan geven voor het eiland. Spreiding als het gaat om locatie of plek vind ik ook ergens als VVV Texel een hele moeilijke, omdat wij namens een hele grote groep verhuurders ons boekingsplatform aanbieden. Als ik alleen maar zou gaan focussen op bepaalde locaties op het eiland om dat te stimuleren en andere niet, dan ga ik als het ware onderscheid maken en dat is, denk ik, vanuit onze collectiviteitspositie, helemaal niet de bedoeling. Uiteindelijk zullen we daarin ook wel weer acteren op basis van wat uiteindelijk beschreven gaat worden in een dergelijk plan, als waar u zich straks over mag buigen.

Mevrouw Van Daalen Dagvoorzitter

- Nog niet helemaal goed beantwoord,

V. Koot Fractie Koot

mevrouw Koot? -Ja, ik wil graag een vervolgvraag stellen over die spreiding in tijd, want die heb ik niet helemaal. Begrijp ik dan dat u er een voorstander van bent dat er bijvoorbeeld in de zomer minder slaapplekken ter beschikking komen en dat u die dan in het naseizoen wil gaan gebruiken? Hoe kan je spreiden in tijd, terwijl je nooit ergens iets afhaalt? Dat is dan toch geen spreiding meer of zie ik dat niet goed? Kijk, wat wij in onze promotionele taak doen, is dat wij vooral de promotie uitvoeren op basis van de perioden dat we zien dat er heel veel bezetting is op het eiland. Dat zit dan natuurlijk vooral in de perioden dat we kunnen spreken – in de basis, heel simpel – de niet-vakantieperioden. Dat is waar wij ons op richten. Dat is waar wij met een boodschap richting de doelgroep gaan en zeggen: joh, is het niet interessant om naar Texel te komen. Juist op dat moment. Uiteindelijk is het aan de gast om te bepalen of hij komt, maar wij kunnen natuurlijk wel sturen op aankomsten in tijd. Dat betekent niet dat ik zeg dat we in de zomer dan slaapplekken ergens moeten weghalen of zo. Nee, dat is absoluut niet

Mevrouw Van Daalen Dagvoorzitter

mijn bedoeling. -Meer vragen nog voor meneer Spooren.

L.J. Verseput CDA

-Mevrouw Verseput. -Dank u wel. U eindigt uw verhaal met de sterke tekst: "Nooit en te nimmer ten laste van de gastvrijheid". Kunt u mij drie voorbeelden geven die bij u onder het woordje 'nooit' vallen? Ik denk dat we met zijn allen ons best – denk ik – realiseren dat de afgelopen jaren in de discussie natuurlijk over het toerisme, over de drukte en de beleving er natuurlijk wel bepaalde voorbeelden aangedragen kunnen worden, wat er gebeurd is. Wat op het eiland gebeurt, dat gaat uiteindelijk, als het maar vaak genoeg gebeurt, ook naar de overkant. Dan wordt het opgepikt door eerst de lokale media, en daarna gaat het naar de regionale media en voor je het weet, staat het in de Telegraaf. Daarmee ga je natuurlijk je doelgroep ... Daarmee ga je je bestemming natuurlijk op een bepaalde manier positioneren, waarbij er dan een boodschap komt, dat mensen het gevoel krijgen, dat ze steeds minder welkom worden op het eiland. Het is nu nog niet zo ver dat dat structureel het geval is, maar er zijn incidenten. Die kan ik u zo opnoemen, maar dat heeft denk ik op dit moment geen meerwaarde, omdat ik verwacht dat u die allemaal wel kent. Het is echter wel iets waarvan ik

zeg, laten we in deze tijd dat we met elkaar spreken, discussiëren, de dialoog aangaan over dat toerisme – en daar best een paar lastige vraagstukken liggen – wel ervoor zorgen

Mevrouw Van Daalen Dagvoorzitter

dat we niet die vuile was buitenhangen, om het zomaar eventjes te formuleren.

H.J.F.M. Soyer GroenLinks

-Meneer Soyer. -Dank u wel, Voorzitter. Naar aanleiding van spreiding in tijd. Is het dan ook uw bedoeling om spreiding van de wisseldagen te realiseren, zodat niet iedereen op vrijdag daarmee bezig is. Doet u daar wat aan? -Ja, absoluut. Dat doen wij door bijvoorbeeld nu al ... Anderhalf jaar geleden zijn we begonnen met de bouw van een nieuw boekingssysteem. Het oude TOR –wat misschien sommigen van jullie kennen – is vervangen door een compleet nieuw systeem. In tegenstelling tot het oude TOR kent het nieuwe systeem de mogelijkheid om op elke dag van de week aan te komen of te vertrekken. Dat betekent dus dat je daarmee in theorie een basis hebt, waarmee je kunt stimuleren dat mensen inderdaad op andere dagen gaan aankomen en vertrekken. Echter, het is natuurlijk uiteindelijk de verhuurder die bepaalt, maak ik daar gebruik van? Kijk, het enige wat wij kunnen doen is aantonen dat wij zien dat daar een meerwaarde ligt – ook voor de verhuurder economisch gezien – omdat je gaatjes kunt vullen en dat je veel makkelijker kunt schuiven. We zijn net vier weken geleden begonnen, maar we zien wel dat dat al effect sorteert, ja.

Mevrouw Van Daalen Dagvoorzitter

Meneer Hoogerheide en daarna gaan we door naar de volgende presentatie. Dank u wel, Voorzitter. Meneer Spoor, er zijn een aantal elementen die

C. Hoogerheide Texels Belang

een steen bijna vloeibaar kunnen maken, en dat is onder andere geld. De N.V. TESO heeft al een duidelijke spreiding en het gevolg is dat het op dinsdag, woensdag en donderdag al drukker bij de boot is. Dat heeft dus ook een stukje negatieve effecten. Daar komen we niet omheen. U haalde ook aan dat u een stuk beïnvloeding van het dagtoerisme deed door een aantal loketten te sluiten. Als ik nu de effecten zie bij de N.V. TESO, dan staan daar meer fietsen tegenwoordig dan auto's, dus die spreiding is maar beperkt. U heeft het wel proberen te realiseren, maar ik denk dat - -Wat is uw vraag, meneer Hoogerheide? Dan is wel de vraag: heeft het dan wel meetbare effecten voor u? Op het moment – en ik denk dat corona daar een heel goed voorbeeld van was – dat Texel in het voorjaar, in mei vorig jaar in een hele korte tijd enorm volliep qua bezetting – wat denk ik, ook een enorme impact had op de beleving van de inwoners dat het niet in drie maanden tijd langzaamaan druk werd, maar in drie weken tijd helemaal vol zat – dat er steeds meer gasten, die niet terecht kunnen op Texel, gaan kiezen voor een verblijf elders in de Noordkop. Je ziet en je leest ook regelmatig dat gasten ervoor kiezen om bewust niet op Texel te komen verblijven, als het gaat om overnachten, omdat simpelweg de prijs/kwaliteit bijvoorbeeld niet meer in orde is. Dat ze het te duur vinden worden, anders gezegd. In de Noordkop worden in deze periode 18.000 nieuwe recreatiewoningen gebouwd. Dat is natuurlijk een ontwikkeling. Ja, met alle respect, ik vind dat wij als VVV Texel best serieus genomen mogen worden, maar ik heb niet de illusie dat ik dat soort ontwikkelingen ... Ik heb niet de illusie dat ik met het stopzetten van onze promotie voor dagtoerisme ook kan zorgen dat er geen dagtoeristen meer komen. Dat zijn nu eenmaal grotere ontwikkelingen, waar uiteindelijk dan ook onze taak ergens ook ophoudt. -Dank u wel, meneer Spoor. We gaan

Mevrouw Van Daalen Dagvoorzitter

over naar de volgende presentatie. Dat is meneer Jager van TOP en hij gaat het hebben over 'Stimuleer gastvrij en toekomstbestendig ondernemerschap'. -Meneer Jager. -De bril erbij. Goedenavond allemaal. We gaan het hebben over pijler vier: 'Stimuleer gastvrij en toekomstbestendig ondernemerschap', maar ik wil beginnen met namens TOP het hele proces nog even te benadrukken. We zijn nu een paar maanden bezig, Linda zei al sinds augustus, en ik heb geloof ik een heel stel van die vergaderingen – helaas allemaal online – meegemaakt, maar het is heel fijn te merken dat we elkaar zo vinden en dat de verschillen tussen de verschillende partijen, tussen de dorpscommissies en tussen Staatsbosbeheer en tussen ... We liggen helemaal niet zo ver uit elkaar en dat vind ik een heel prettig proces tot nu toe. Dat is denk ik mede aan de projectleider te danken. Wat zijn de onderliggende bewegingen achter een gedachte van gastvrij en toekomstbestendig ondernemerschap? Er zijn verschillende bewegingen aan de gang op dit moment in de markt. Ten eerste hebben we hier op Texel met zijn allen wat opgebouwd – dat hebben jullie al eerder gehoord vanavond – een florerende toeristische economie die zorgt voor welvaart en welzijn van de bevolking, werkgelegenheid en een zekere luxe door een fantastische infrastructuur. Dat beseffen we ons weleens niet genoeg. Een gemeentelijke begroting, waarmee grote maatschappelijke wensen kunnen worden

ondersteund, ik noem de sporthal bijvoorbeeld. Ook kunnen we zelf als eilandbewoner genieten van een breed winkel- en horecabestand dat zich kan meten met een middelgrote stad. Dat hebben jullie vanavond al vaker gehoord. Met andere woorden, de HEMA zou niet in Den Burg zitten zonder onze gewaardeerde toeristen. Ten tweede is het zeker dat toerisme de komende jaren in Nederland – en dus ook op Texel – verder zal groeien. Frank zei het net ook al en liet het zien met cijfers. Daar kunnen we niet omheen. Inmiddels staat vast dat de coronacrisis de groei van het toerisme afgelopen jaar heeft vertraagd, maar op termijn door laat groeien. Het werd in de afgelopen tijd duidelijk, vakantie en vrije tijd zijn eerste levensbehoeften geworden. Texel speelt daarin als bestemming een rol. In het verleden dachten we nog wel eens dat op vakantie en naar het café gaan luxe dingen waren, maar het afgelopen jaar hebben we toch wel gemerkt dat dat eigenlijk eerste levensbehoeften zijn. Wat speelt er nog meer? Ten derde: Texel bereikt haar begrenzing van wat ze, op de manier die we kennen, aankan. De balans tussen de samenleving, de dingen die men op dit eiland belangrijk vindt en de geneugten van een goed ontwikkelde toeristische economie heeft behoefte aan een strategische richting. We hebben daar nu de tijd voor, denken wij. Het is niet te laat en juist goed dat we die behoefte aan strategische richting zien aankomen en dat we daar nu met zijn allen mee bezig zijn. Een vierde onderliggende beweging: Texel bevindt zich in een steeds intenser concurrentieveld. Frank zei het net ook al, alleen al door de coronacrisis zijn tal van binnenlandse bestemmingen herontdekt en komen tot ontwikkeling. Bijvoorbeeld Drenthe dat was toeristisch gezien een beetje gezapig achtergebleven gebied, waar je zomers zes of drie weken ging kamperen en daarna gebeurde er weinig meer. Drenthe is herontdekt door heel veel jonge gezinnen. Het keuzepalet wordt dus groter voor Nederlanders en ook neemt de toeristische capaciteit om ons heen toe. In de Kop van Noord-Holland wordt veel gebouwd. Wij krijgen dus een intensere concurrentie. Ik denk niet dat het allemaal vanzelf blijft gaan, zoals het de afgelopen jaren ging. Als we geen strategische richting kiezen, zijn we overgeleverd aan wat wel 'de markt' wordt genoemd. Als voorbeeld, want dit is misschien iets duidelijker: Amsterdam heeft een aantal jaar geleden, in de vorige crisis, geen duidelijke keus gemaakt. Zij gingen bezuinigen in de vorige crisis in 2010 en dachten: joh, we strepen die VVV weg, die kunnen wel met wat miljoenen minder toe. Het gevolg daarvan was dat er niet meer heel duidelijk gestuurd werd en dat Amsterdam overspoeld werd door toeristen en nu heb je op elke hoek een Starbucks en een Nutellawinkel. Dat had ook echt anders gekund met andere communicatie, maar goed ... De Griekse filosoof Heraclitus zei het al: "De enige constante is verandering". Om te zorgen dat alles hetzelfde blijft, moet dus alles veranderen. We kunnen kiezen. Er zijn qua oppervlakte vergelijkbare bestemmingen met een veel grotere toeristische capaciteit dan de onze. Ik zal ze hier allemaal niet noemen, maar er zijn eilanden en plekken, waar natuurlijk veel meer toeristen komen, met dezelfde grootte. Lang geleden werd hier het beddenplafond bedacht, omdat we uitgingen van de draagkracht van de Texelse natuur. Dat was toen het uitgangspunt; de duinen konden niet meer mensen aan. Eén van de kernwaarden die we graag willen blijven hanteren, de schoonheid van onze natuur moet je ook kunnen zien in de kwaliteit van onze voorzieningen. Overnachten, eten, drinken, winkelen, cultuur, vermaak, het moet allemaal geweldig zijn tegenwoordig. Fantastisch, Instagramable, of het moet dat worden. Toerisme is een zogenaamd ketenproduct. Wil je een fijne vakantie, dan moet alles kloppen, maar dan ook alles. Als voorbeeld: je koopt niet één product, je koopt niet alleen een nieuwe zwembroek, maar je koopt een belevenis, een ervaring van twee weken, een vakantie. Daar is het kopen van die zwembroek een onderdeel van, maar wel een heel belangrijk onderdeel. Je grootste uitgave van je vakantie is misschien je camping - - of je hotel, maar juist die ervaring van het kopen van die zwembroek kan je bijblijven. Deze pilot gaat dus over het inzetten op innovatiekracht van logies tot en met winkels en alles ertussenin. Inzetten op differentiatie van het aanbod waarbij ondernemers zelf meer moeten, mogen en kunnen kiezen om gekozen te worden. Waarbij in alle sectoren ingespeeld moet worden op de wens - nee, de eis - om een duurzaam en circulair aanbod te hebben. Waarbij lokaal een grotere rol speelt. Inzet op korte ketens, lokale producten en keuzes die niet een kopie zijn van elders. We moeten ons blijven onderscheiden, waarbij de gastvrijheid gebaseerd is op attractie boven transactie. Een hoog zorgniveau voor de gasten en een fantastische belevingswaarde. Ik zou dan ook willen toevoegen: we hebben het allemaal over niet meer, niet minder, beter, maar ook over vooral leuker. Dat is die beleving waar we het over hebben. Als ondernemersgemeenschap hebben we het - wat deze ontwikkeling betreft - niet voor het kiezen. De hoeveelheid vrije tijd van de consument neemt nog altijd toe en korte vakanties en uitstapjes worden vaker geboekt. De consument neemt de concurrentieverhoudingen dus mee naar Texel in de vorm van een behoeftepatroon dat door een ondernemer kan worden ingevuld. Volop kansen dus. Maar om dat te kunnen realiseren wordt van ondernemers, medewerkers en andere eilandbewoners constante aanpassingen aan de marktvraag gesteld. Een grote flexibiliteit en investeringsbereidheid. Niet alleen in euro's maar ook in kennis, in acties en in vaardigheden. Bijvoorbeeld de OSG en de Texel Academy zijn cruciale onderdelen voor de toekomst. Trends op het gebied van ontwikkeling, voeding en kleding hebben daar allemaal mee te maken. Ook na de coronacrisis wordt niks meer zoals het daarvoor was. Dat staat al vast. Een aantal noodzakelijke aanpassingen om door de crisis heen te komen, blijken ook nu en op

de langere termijn goed te zijn voor het zogenaamde businessmodel. Bij ons bijvoorbeeld op het strand, levert het placenten van gasten - daar kom je dan nu achter - rust op en levert een betere beleving op dat terras van ons. Voorheen liepen mensen allemaal kriskras door elkaar heen op zoek naar een tafel. Door de coronacrisis moeten we nu mensen aan tafel gaan zetten, en ik zal je vertellen dat je daar blij van wordt. Iedereen gaat en blijft zitten. Het is veel rustiger en je hebt een veel leukere beleving. Die druktebeleving neemt af. Maar voor het personeel is het echt heel fijn werken. Zo zijn er meer dingen die afgelopen jaar best wel de boel in verandering hebben gezet. Het gebruik van sociale media waartoe winkels gedwongen werden, leverde een beter en intenser klantencontact op. Een meer permanente vorm van binding. De winkelier wordt veel meer onderdeel van zijn of haar aanbod. De klant zoekt dat aanbod juist op. Het afgelopen jaar werd je gedwongen om actiever op zoek te gaan naar je klant. Je moest eten bezorgen, kleding bezorgen en die zwembroek opsturen. Om bij te blijven en vooruit te komen, wordt nog meer dan ooit een grote ondernemersinspanning gevraagd. Hetzelfde blijven doen als eerst is keihard achteruit gaan. Dat is eigenlijk de uitleg van beter in de boodschap. Niet meer, niet minder, maar beter en leuker dus. Je moet veel meer doen om bij te blijven en om de veeleisende eilandgasten aan je te binden. Om die gasten te blijven boeien en binden, vraagt de ondernemersgemeenschap van zichzelf - maar ook van de gemeente - een zekere bewegingsruimte. Flexibiliteit om mee te kunnen bewegen met de vraag en dit zonder grote druk op uitbreiding van capaciteit. Die zaken moeten we niet met elkaar verwarren. Ontwikkelruimte is heel wat anders dan capaciteitsuitbreiding. We denken dat er voor de gemeente - het college en de gemeenteraad - en voor ons allemaal een aantal behoorlijke uitdagingen wacht. Zo wordt bijvoorbeeld belangrijker dan ooit dat in het economisch toeristische beleid gezorgd wordt voor goede randvoorwaarden. Een 'level playing field'. Als Kees een vergunning krijgt, moet Piet hem ook krijgen. Maar dat kan ook tegelijk leiden tot pijnlijke keuzes. Als Jan die vergunning vandaag niet krijgt, wat moet je dan met Piet? Moet die hem dan inleveren? Moeten we dan aan een uitsterfregeling beginnen? Heldere regels en daadkracht in het uitvoeren van die regels zijn belangrijke randvoorwaarden voor alle ondernemers. Daarnaast is in het licht van de toeristische toekomstvisie nodig dat de gemeente - wij dus met z'n allen - bereid zijn om te investeren in een kwalitatief aantrekkelijke buitenruimte en helpen bij de bereikbaarheid en ontwikkeling van mobiliteitsalternatieven. Een voorbeeld: de Texelhopper werkt super, maar het kan altijd beter en leuker. In de klankbordgroep - en breder dan die groep - is door de ondernemersgemeenschap de afgelopen tijd op basis van de nieuwe realiteit, gezocht naar de juiste combinatie van het begrenzen van de toeristische capaciteit met voldoende ontwikkelruimte om een vitale en toekomstbestendige toeristische economie te hebben. U zult als raad ongetwijfeld uw eigen accenten willen aanbrengen, maar we hopen dat u de keuzes die in de toekomstvisie gepresenteerd worden in de kern wilt blijven ondersteunen. Dank u wel. Dank u wel, meneer Jager. Het is heel leuk dat u aanhaalt hoe prettig het is dat we hier met z'n allen bij mekaar zitten en in een klankbordgroep mekaar ook vinden. U geeft aan dat de vakantie een eerste levensbehoefte is geworden. Texel speelt daar een belangrijke rol in, maar er is steeds ook meer concurrentie voor het eiland en het gaat om de beleving van die gast. Innovatie, differentiatie in het aanbod, een hoger zorgniveau, beter en leuker, u noemde het al. En wat u heel belangrijk vindt, is bewegingsruimte voor de ondernemer, wat niet meteen uitbreiding hoeft te betekenen als ik u zo goed samenvat. Vragen voor meneer Jager? Mevrouw van de Wetering.

A.A.M. vd Wetering D66

Het is toch jammer dat ik iedere keer als eerste ben. -Daarna komen ze wel. -U bent gewoon zo snel met uw - hand. -Mevrouw van de -Wetering. -In het introductiefilmpje zag ik een ondernemer voorbij komen die hier al eens een keer is komen inspreken. U zegt het net ook: ontwikkelruimte is anders dan capaciteit vergroten. Een bepaalde ondernemer wilde in plaats van kampeerplekken lodges. Ik neem aan dat dat dan iets is wat u bedoelt. De kampeerboeren zagen we ook voorbijkomen. Die willen ook iets meer of anders, of - Ja, met name anders. - Iets voor een langere periode. Dat gaat toch ook wel z'n impact hebben. Ik weet dat ik hier geen politiek mag bedrijven, maar politiek gezien ligt dat best wel even moeilijk. -Dat begrijp ik. -Laat ik het dan zo maar even zeggen: hoe denkt de klankbordgroep over die capaciteitsvergroting of ontwikkelruimte? Ik zou daar graag iets meer over willen weten. -Het gaat vooral over ontwikkelruimte. De capaciteit ligt vast in het aantal bedden. Linda zal daar straks ook nog wel op ingaan. Binnen de hele groep is niemand - en ikzelf al helemaal niet - bang voor enorme uitbreidingen die je wel eens in de krant leest. Daar kan ik wel een uurtje over praten, maar dat gaan we niet doen. We zitten ook met een behoorlijk vergrijzend eiland. We kunnen niet heel veel meer overnachtingen aan qua schoonmaken, bedden opmaken en dienblaadjes met koffie wegbrengen. Zo simpel is het. Binnen je bedrijf - bij ons op het strand hebben we dat het afgelopen jaar ook gedaan - moet je - de ruimte bieden, en zorgen dat er een kwaliteitsverbetering is - daarin moet je mee willen met z'n allen. Als er een nieuw standpaviljoen komt of een kampeerboer komt met het verhaal, er moet wat anders gebeuren, want mensen komen niet meer met een tent, omdat ze een opgezette tent willen,

zullen we daarin mee moeten. Het is zeker dat alles de komende jaren zal blijven veranderen, maar dat kan heus binnen hetzelfde landschap en binnen dezelfde randvoorwaarden. Daar ben ik van

Mevrouw Van Daalen Dagvoorzitter

overtuigd. -Dat is de mening van de klankbordgroep.

V. Koot Fractie Koot

-Mevrouw Koot. -Dank u wel, Voorzitter. Meneer Jager, ik heb een vraag over personeel op Texel. In uw verhaal, uw blik op de toekomst en in de wens hoe zich dat moet ontwikkelen, heb ik dat aspect eigenlijk helemaal niet van u vernomen. Kunt u zeggen hoe u dat ziet voor de toekomst? Omdat ik nu meekrijg dat - zeker buiten het hoogseizoen - ondernemingen dicht moeten omdat er geen personeel is om de mensen te bedienen. Dus hoe gaat zich dat de komende jaren ontwikkelen? Hoe ziet u dat? Hoe zich dat breed gaat ontwikkelen, weet ik niet. Afgelopen jaar heeft u in augustus een nota vastgesteld voor personeelshuisvesting en die helpt enorm. Waarvoor complimenten. Personeel, dat zijn eigenlijk onze kinderen die nu op de OSG zitten, en waar ik laatst mee heb gesproken. Die zullen we moeten zien vast te houden hier op het eiland. Dan kom je weer heel simpel terecht bij woningen en heel goed onderwijs. Dat zijn de basisbehoeften die raken aan deze nota en die toekomstvisie. Wil je mensen binden, moet je ze wel een reële woning bieden want anders gaan

Mevrouw Van Daalen Dagvoorzitter

ze echt naar Drenthe. -Op het gevaar af dat we niet te veel afdwalen, mevrouw Koot, mag u nog één keer

V. Koot Fractie Koot

een vraag stellen. -Ik zal het niet doen want het

Mevrouw Van Daalen Dagvoorzitter

wordt te veel afdwalen. Ik kom zo bij mevrouw Van de Wetering. Ik ga eerst naar meneer Veltkamp.

A.J. Veltkamp PvdA

Wat mij nu triggert in die ontwikkelruimte, is dat er op heel veel facetten onderzoek gedaan is naar de toename van het aantal auto's in Nederland. Nu we een andere richting uitgaan, zijn er gegevens over, en is er ook onderzoek gedaan naar de soort toerist die meer verzorging nodig heeft? Hoeveel personeel per toerist was er in 1995 nodig om deze goed te bedienen? En hoeveel nu? Ik denk dat we daar nog wel eens van zouden kunnen schrikken. Ook inzake die behoefte aan woonruimte. Maar is dat gebeurd? Is dat bekend of niet? Is het u ook niet bekend? -In mijn eigen bedrijf merk ik dat ik meer mensen nodig heb. Niet alleen omdat er meer kopjes koffie verkocht worden, maar ook omdat die mensen niet meer 7 dagen in de week en 14 uur per dag willen werken. Na vier-vijf dagen houdt het wel op. Dan zeggen ze: "René, de groeten". Dat hoor je overal. En terecht. Daarom zeg ik niet meer, niet minder, maar beter en leuker. Het gaat juist om dat soort details.

Mevrouw Van Daalen Dagvoorzitter

Je hebt inderdaad meer mensen nodig. -Mevrouw Van de Wetering.

A.A.M. vd Wetering D66

Het voordeel is dat ze met die vier dagen nog wel die gastvrijheid bieden. Want na zeven dagen, ben je ze echt ook wel weer... maar goed. -Ja, dan blijft het leuk. -Eén dingetje nog: de Texelhopper leuker en beter. Waar denk je dan aan? -In de klankbordgroep hebben we het een keer gedeeld met elkaar. Als je mensen uit die auto wil halen, zal je een alternatief vervoer moeten bedenken wat een belevingswaarde biedt. Ik heb het verhaal in de klankbordgroep gedeeld en ik wil dat hier ook wel delen. Ooit waren wij op vakantie in Zuid-Amerika en gingen met een busje. Je stak je hand op en het busje stopte. Je stapte in dat busje en daar stond leuke muziek op. Het was gezellig. Daar zitten kippen en van alles in. Ja, ik vergeet dat ritje nooit meer. Halverwege stak je je hand op, hij stopte en je stapte weer uit. De Texelhopper biedt die beleving niet. Het is een fantastisch systeem en mensen zijn er blij mee. We zijn ook Hollanders, misschien hoeven we dat niet allemaal en ook niet in die mate, maar leuker in die beleving, ja, dan ga je met je kinderen niet met de auto naar Den Burg vanuit je park, maar met het busje. Dat is wat ik bedoel.

Mevrouw Van Daalen Dagvoorzitter

- Ik begrijp dat we binnenkort schapen in de Texelhopper krijgen. Meneer Kieft.

R. Kieft raadslid GroenLinks

- Dat ruik je nog dagen nadien natuurlijk. De vraag die ik heb is: TOP zit in de klankbordgroep. TOP is een club van Texelse ondernemers. Negenhonderd mensen die in het toerisme dingen doen. Recent is EuroParcs op het eiland verschenen op De Driehoek. En Van der Valk neemt het Pelikaanhotel over. Hoe kunnen we nou zorgen dat die grote spelers - wiens belang niet echt op Texel ligt, maar vooral een financieel belang - zich aan de spelregels gaan houden? Welke rol gaat TOP

Mevrouw Van Daalen Dagvoorzitter

daarin vervullen denkt u? -Wij zijn in gesprek met- -Het is wel een beetje een moeilijke vraag voor meneer Jager om te beantwoorden, meneer Kieft. -Het valt wel mee. Het is een kort antwoord. We zijn in gesprek met Van der Valk en die worden lid van TOP en daarmee spreken ze met u vanavond. -Dat is een kort antwoord. Meer vragen nog voor meneer Jager? -Meneer Jager, dank u wel voor uw inbreng. -Alsjeblieft. Wij gaan over naar pijler vijf. Pijler vijf wordt toegelicht door de projectleider, mevrouw Demmers. Dat is een heet hangijzer want het gaat namelijk over: "stuur vanuit inzicht en heldere regelgeving". -Mevrouw Demmers. -Ik denk een hele belangrijke pijler. Er is ook behoefte aan. Ik heb jullie Raadscommissies ook gehoord en met veel belangstelling geluisterd. Ik had een richtinggevende notitie opgesteld met kaders. Achteraf waren misschien sommige kaders iets te kort door de bocht. Een aantal sta ik nog steeds achter, en die worden nu wel verder uitgewerkt en toegelicht. Deze pijler was voor mij wel van belang: inzicht in.... Als ik een toeristisch rapport opstel, ga je uit van feiten en cijfers. In dat rapport komt dat ook heel veel terug en zullen er ook heel veel van jullie vragen beantwoord worden. Om even door te gaan: waar dan inzicht in? Inzicht in de bezoeker. We hebben al heel veel cijfers, ook via de VVV. Maar er is nog veel meer mogelijk. Er wordt ook gesproken over dagtoerisme. Je zou nog wat meer onderzoek kunnen doen naar de behoefte van de bezoeker op locatie. Dat zou een advies kunnen zijn in dat rapport. In het rapport zelf beschrijf ik ook het toeristische aanbod en de ontwikkelingen om ons heen, om wat meer daarover uit te leggen. Ik kom zo ook nog even terug op ons verblijfsaanbod en de cijfers. Ik heb in de krant van alles gehoord en voorbij zien komen. Ik heb hele lijstjes gezien over slaappleatsen die opliepen tot honderdduizend stuks. Toen ik dat zag had ik wel zoiets: hoe zit dat nu? Mijn collega's zeiden: "Linda, het zit goed", maar na die raadsvergaderingen heb ik mij een week vermaakt met de slaapregistratie en ook adressen opgezocht en bekeken: hoe zit dat nu in elkaar? Dus dat ga ik wat verder proberen toe te lichten, vanuit dezelfde vragen die ook bij jullie speelden en die bij mij als buitenstaander ook opkwamen. Daarnaast is er ook het verbeteren van de regelgeving. We hebben best veel en goed beleid, maar over logies en ontbijt - daar is ook eerder een avond over gehouden in oktober - zijn er nieuwe beleidsregels gekomen. Die leveren toch wel wat verwarring op: wat is ondergeschiktheid? Wat is in de woning? Ik heb ook de handhaving gesproken en ook zij lopen daar tegenaan. Dus ook dat nemen we mee in het toeristisch toekomstplan. We komen met een advies waarmee u dan verder kan. Er zijn natuurlijk altijd verschillende varianten mogelijk. Daarnaast zijn er ook de definities in het bestemmingsplan. Er is al verschillende keren gesproken over de ontwikkelingen in de markt. Een tent van 1970 is geen tent meer van 2021. Misschien ziet een tent er in 2030 ook weer anders uit. Verstening is ook een begrip, wat in het coalitieakkoord terugkomt: wat verstaan we daaronder? Daar hebben we ook veel over gesproken. Ik heb ook veel mensen op het eiland daarover gesproken. Ik heb ook de raad beluisterd. De verstening in het buitengebied met een weids uitzicht ligt moeilijk. We zijn ook wel van plan om als advies een soort van paraplu toeristisch toekomst- en bestemmingsplan te gaan maken met daarin een aantal voorstellen. Maar dat is allemaal voor later. Ik ga nu een poging doen over de slaappleatsenregistratie. Ik heb deze presentatie ook gehouden in de klankbordgroep eind maart. Na de raadsvergadering te hebben beluisterd, heb ik toegang gekregen tot de slaappleatsenregistratie van de gemeente. Ik heb ook het bestemmingsplan en regels erbij gekregen van mijn collega Ruimtelijke Ordening. Als jullie straks vragen hebben en ik kan het niet meer uitleggen, heb ik haar nog als achterwacht om die vragen te beantwoorden. Er is dus een normtelling en jullie weten waarschijnlijk allemaal hoe die in elkaar steekt. Voor hotels is dat bijvoorbeeld twee slaappleatsen per kamer. Zomerhuizen vijf enzovoort. Voor groepsverblijven staat er een capaciteit per locatie aangegeven op de afbeelding. Belangrijk om daarbij wel aan te geven is dat de slaappleatsen die in het bestemmingsplan staan, niet automatisch vervallen. Dat is een recht. Bij omzetting van accommodaties start de gemeente een procedure om de overgebleven slaappleatsen als recht te saneren. Dus stel dat een accommodatie verandert in vorm, het wordt groter, dan moeten de overgebleven slaappleats kunnen worden afgenomen. Maar de gemeente moet daar wel actief een procedure voor starten. Een paar jaar geleden is er een beleid opgesteld: de 25% uitbreidingsregeling. In de meeste bestemmingsplannen is die verlopen, in ieder geval in het buitengebied en bij de Koog. Eentje loopt er dit jaar af, en de andere twee lopen volgend jaar en het jaar daarna af. Daarnaast wordt er ook gerekend met maximale plaatsingsdichtheden bij verblijfrecreatieve terreinen. Dus het is niet zo dat als het groter wordt, dat er heel veel bij kan komen. Dit is ook wel eens ingetekend door iemand en uitgelegd. Als je het optisch ziet, valt het best wel mee. Dit is nu de stand. -Meneer Schuiringa, we gaan nu even de -presentatie afmaken.

U mag straks. -Dit is wat er nu in het slaapplaatsenregistratiesysteem staat qua tenten, stacaravans en alles. Anderhalve maand geleden toen ik de presentatie deed, waren dat er honderdvijftig meer. Het is intussen ietsje minder geworden, maar er zijn ook nieuwe vergunningen afgegeven voor kamperen bij de boer. Er zijn er een paar afgevallen en toevallig zijn er ook weer een paar tenten bijgekomen. Dus dat is misschien goed nieuws. Maar het is dus een dynamisch systeem. Wat heb ik de afgelopen periode gedaan? Ik heb in die slaapplaatsenregistratie elke categorie bekeken. Ik heb aan adressenonderzoek gedaan. Ik heb een Excelbestand opgesteld en gekeken of het allemaal een beetje klopte met wat er op de websites verkondigd wordt. Bestaat het adres nog? Ik heb een paar grote opgebeld. Het klopte allemaal aardig, maar er zijn natuurlijk ook slaapplaatsen die niet geregistreerd worden. Ik heb ook contact gehad met de havens en met de havenmeester van onze gemeentehaven en met de Waddenhaven. Ook heb ik met Jook Nauta een aantal keer een gesprek gehad. Dit is wat daar uit is gekomen. Die vierhonderd zesennegentig is van de Waddenhaven. Zij werken met een vastgesteld gemiddelde. Het is een bepaalde formule waar alle Waddenhavens mee werken. Dit is dan het cijfer - die vierhonderd zesennegentig - van de afgelopen vijf jaar. Het andere aantal is gebaseerd op de cijfers van de toeristenbelasting uit de gemeentehaven. Dat gaat dan vooral over de bruine vloot en de cruiseschepen. Het is nog ruim genomen, want het is een half jaar bezet: van april tot oktober. Omdat ze er maar een half jaar liggen, heb ik honderdtachtig dagen gerekend. Als je dat voor een heel jaar zou rekenen, zou die capaciteit nog wat lager zijn. Dus dit zijn de werkelijke aantallen en geen slaapplaatsen die geregistreerd worden. Logies en ontbijt: vorig jaar is er een inventarisatie gehouden door toezicht en handhaving. Die ligt er nog, maar daar is nog niet actief op gehandhaafd, omdat ze een beetje met die regels zitten. Er zijn ongeveer tweehonderd adressen geconstateerd. Als je even uitgaat van twee slaapkamers, dan zit je op ongeveer achthonderd bedden. Dat is een schatting. Maar goed, als die drie-vier keer zo groot zou zijn en als je dit bij elkaar optelt, kom je op vijfenveertigduizend zeshonderdvierentwintig. En dan zou er drie procent niet geregistreerd staan. Dit om een beetje in verhouding te stellen: waar hebben we het over? Het valt best nog wel mee. Ik ging het gisteravond uitleggen aan mijn echtgenoot, en die had echt zoiets: waar heb je het nu over? Hoe ziet dat nu? Wat is het probleem? Het probleem zit natuurlijk niet alleen in die slaapplaatsen, maar ook - waar we het eerder al over hadden - in de drukte, in de verkeersbewegingen en in andere zaken. Maar daar zal ik nu niet teveel op ingaan. Ook een belangrijke vraag is: welke ruimte is er nog? Daar heb ik me de afgelopen tijd in vastgebeten. Mijn collega's hebben daar ook aan meegewerkt. Vergunningen, ruimtelijke ordening: er staan nog honderdvijfenennegentig slaapplaatsen bij kamperen bij de boer open. Die kunnen tot drieduizend plaatsen doorgaan. We hebben nog iets van een vijfenzeventig monumentale stolpen in agrarische bedrijfsbestemming. Maar dan moeten ze wel een reëel agrarisch bedrijf zijn en dat is nog niet helemaal uitgezocht. Je moet dan de bestemmingsplannen erbij nemen voor hoeveel dat er echt zijn. Misschien zijn het er wel dertig, maar niet alle vijfenzeventig. Dat is mij wel verteld. Die 25% regeling is nu nog geldig in Den Hoorn, De Cocksdorp en Den Burg. Diegene van vergunningen heeft dat bij elkaar opgeteld. Er zouden nog vierenzestig plaatsen bij kunnen komen. Dus dat valt best wel mee. De ruimte voor ruimteregeling is hier niet echt van toepassing, want dat gaat vooral over woningen. Je zou er wel eventueel nog een recreatieve opstal kunnen opzetten. Dan de onderste twee: een kampeermiddel is een recht bij iemand in de tuin, bijvoorbeeld in het buitengebied, of logies- en ontbijtadressen, en die registreren we nog niet. Die zouden daar nog bij kunnen komen. Daaronder staat: bij één, twee en drie, maar dat moet zijn 'bij twee en drie'. Ik heb begrepen dat kamperen bij de boer wel tot drieduizend slaapplaatsen door mag, zoals het nu in de vergunning staat. Maar bij twee en drie is die uitbreiding alleen toegestaan als we onder de grens zijn van die vijfenveertigduizend geregistreerde slaapplaatsen. Als we erboven zitten met de registratie. Dat is dan een keuze hoe je daar in de toekomst mee om gaat. Dan nog even kort iets over de zaken die mij opvielen tijdens mijn controlerondje en vanuit mijn bril als toeristisch adviseur. Ik vind het aandeel hotels relatief beperkt op Texel, vooral in het luxe segment: het type boetiekhotels. Er zijn vijf viersterrenhotels. Er zijn ook weinig ketens in de hotelwereld. Van der Valk is nu aanwezig en ook Fletcher, maar de ketens zitten vooral bij de vakantieparken. De categorieën lopen soms wat door elkaar, maar kloppen wel in aantallen. Er zijn ook weer wat appartementen bij de hotelcategorie bijvoorbeeld. Daar is in het vorige bestemmingsplan ook wel voor gekozen, zolang het maar qua oppervlakte en slaapplaatsen klopt. Het werkelijk aantal slaapplaatsen komt - zover ik het kan zien - aardig overeen met de registratie. Op een aantal punten is het zelfs behoorlijk minder. En als je kijkt naar de bezettingsgraad, wordt het nog minder. Texel is niet van de verzorging. Bijna overal kan je zelf koken. Er zijn wel veel vakantiehuizen in het aanbod. Ook bij de hotels zit er iets van een vijfendertig procent waar je zelf kan koken. De supermarkten varen wel op het eiland. Door de ondernemers is me verteld, dat er ook wel vaak uit eten wordt gegaan. Ook de horeca vaart er dus toch wel bij. Andere opvallende zaken: er zijn veel particuliere adressen die een vorm van toeristische verhuur aanbieden. Dat zagen we daarnet ook al in het lijstje van die tweede woningen. Er zijn vierhonderd negenentwintig adressen met een recreatief opstal en dat kan niet meer verder uitbreiden. Vierenzeventig adressen zijn blijkbaar wel

geregistreerd met een kampeerplek. Verder staan er nog een paar losse appartementen en zomerhuizen in en circa tweehonderd adressen logies met ontbijt die we nog niet hebben meegeteld. Verder viel het op dat er veel toeristische verhuur in woningen voorkomt in de kleine plaatsen, zoals Den Hoorn en Oosterend. De hoofdconclusie die ik dan op dit moment trek, puur vanuit wat ik heb bekeken, is dat het slaappleatsen-registratiesysteem een goed middel is om een overzicht te behouden. De discussie ontstaat vooral over hetgeen we niet in beeld hebben. Het advies zou dan zijn om dan ook de niet-geregistreerde slaappleatsen mee te nemen. In ieder geval logies en ontbijt, want daar is ook de meeste onrust over. Dat horen we ook bij de Dorpscommissies terug. Als we een totaalbeeld hebben - met de logies en ontbijt erbij - kunnen we een besluit nemen over de maximale capaciteit van slaappleatsen, want dan weet je ook waar je het echt over hebt. De nieuwe wet Toeristische Verhuur van Woningen biedt ook heel veel perspectief. Daar zitten ook boeteclausules en dergelijke op en biedt mogelijkheden om dat op korte termijn te regelen. Dan de regelgeving: wat ik eerder al vertelde, is het heel goed mogelijk om aan die regelgeving voor logies en ontbijt meetbare criteria op te leggen zonder te veel rechten bij mensen af te nemen. Bijna elke gemeente in Noord-Holland werkt met vierkante meters, een standaardoppervlakte per woning en een percentage. Er zijn mogelijkheden om dat meetbaar te maken. Daarnaast ook de definities in het bestemmingsplan onder de loep te nemen. Allemaal vervolgacties, maar wel belangrijk. Dank u wel, mevrouw Demmers. Inzicht in cijfers, heel belangrijk. Het gaat om bezoekers en om aanbod. U geeft al aan dat er heldere definities nodig zijn voor sturing. Voordat we hier losbarsten in een discussie, wil ik u nog even op het hart drukken dat het echt niet gaat om hoe u erover denkt of hoe u vindt dat het zou moeten, maar om vragen hoe mevrouw Demmers aan deze getallen is gekomen. Meneer Soyer.

H.J.F.M. Soyer GroenLinks

Dank u wel, Voorzitter. In uw inleiding heeft u aangegeven dat er voor Texel andere vormen van accommodaties nodig zijn. Waar doelt u dan op? Dat ging over de ontwikkelingen in de markt. Dat staat straks ook wel in het rapport. De kampeermarkt verandert heel erg en dat kan van alles zijn. Er zijn nog steeds mensen die van natuurkamperen houden. Maar er zijn ook mensen die naar een familiecamping of een luxetent willen. Het is van alles en nog wat. Wat ik net ook al vertelde over die hotels: ik zie nog wel mogelijkheden voor een ander soort type hotel wat er misschien nog niet is. Maar dat moet je ook met de bezoekersmarkt bekijken. We kunnen wel zeggen dat we dit en dat type hotel willen, maar het moet wel op elkaar aansluiten.

Mevrouw Van Daalen Dagvoorzitter

-Meer vragen nog? Meneer Hoogerheide.

C. Hoogerheide Texels Belang

Dank u wel. Ten eerste stelde u dat u een buitenstaander bent. Maar als ik zie wat u gepresenteerd heeft, heb ik daar mijn twijfels aan. U zit goed in de materie, mijn complimenten. -Ik ben er ook ingedoken. -Maar nu mijn vraag. U presenteert heel veel cijfers. Ik heb niet zo gauw alle dingen in beeld. Maar zou een beddentelling op locatie uw beeld op langere termijn nog kunnen veranderen in het aantal bedden of in de totale beeldvorming? Heeft dat nu nog zin? U presenteert heel veel gegevens ook op basis van feiten neem ik aan. In ons Collegeakkoord staat wel dat we willen overgaan naar de beddentelling. Nu stel ik u de vraag: acht u die nog Zou dit nog invloed kunnen hebben op de totale beeldvorming? Ik denk het eerlijk gezegd niet. Ik denk zelfs dat we dan op minder gaan uitkomen. Er zijn een aantal parken die er wat minder hebben. Maar juridisch mag je niet achter elke voordeur bedden gaan tellen. Dat moet dan op basis van belastingwetgeving. Daar hebben we het ook over gehad. En wat voor doel eer je uiteindelijk? Het gaat erom dat je een overzicht hebt. En waar zit de meeste spanning? Die spanning zit met name in de dorpskernen, op locaties waar er nu drukte ontstaat en waar we misschien wat strenger moeten zijn, of nog wat dingen met parkeren moeten oplossen of nog wat met de bedden dat we nu niet precies weten. Zitten er zes bedden in een huis of vier? -Dat weten we niet precies. -Ik hoop dat wij de sheets die u

Mevrouw Van Daalen Dagvoorzitter

gepresenteerd heeft, mogen ontvangen. Nog meer vragen voor mevrouw Demmers? Ik had verwacht dat jullie helemaal los zouden gaan. Het valt reuze mee. Hartstikke fijn gezien de tijd ook. Linda, je mag blijven staan. Als niemand meer een vraag heeft, gaan we gauw door naar de laatste pijler die niet zo heel lang is gelukkig: wees duurzaam in woorden -en daden. Linda. -Wees duurzaam in woorden en daden, is een groene draad door de andere pijlers heen om het zomaar samen te vatten. Iedereen kent misschien wel de principes van 'people planet profit': duurzaam ondernemen. Heel veel ondernemers zijn ook al duurzaam verantwoord bezig. Het wordt de toekomst en we hebben ermee te maken en we willen dit wel meegeven. Er zijn verschillende trends en ontwikkelingen. Je ziet duurzaamheid steeds meer terugkomen en het wordt steeds

meer toegepast in de bedrijfsvoering: afval scheiden, gebruik van schoonmaakmiddelen en dergelijke. Het is iets wat meegegeven kan worden. Klimaatadaptief bouwen is in opkomst. Ook bij de vakantiewoningen zie je dat steeds meer terug in Nederland en in 2050 moeten alle vakantiewoningen van het aardgas af. Daarnaast zien we een stijging in de wens voor laadpalen. Ondernemers merken dat ook en dan vooral voor elektrische auto's, scooters of fietsen. Maar de toelevering van elektriciteit op Texel is nog niet helemaal op orde. Liander is nog bezig in het noorden en dat duurt nog een paar jaar. Maar er wordt ook al gekeken naar oplossingen op eigen terrein: achter de slagboom door de ondernemer of off grid zijn er misschien nog wel mogelijkheden. Duurzame mobiliteit is in opkomst en de bezoeker kijkt steeds meer naar de ecologische footprint. Dat komt ook uit het trendrapport toerisme. Vooral de jonge bezoeker onder de vijftientig jaar kijkt of zijn vakantiebestemming ook een duurzame bestemming is. Is de accommodatie duurzaam? Dus ook daar hebben we mee te maken. Deze pijler moet nog echt verder uitgewerkt worden en het is ook een pijler voor de wat langere termijn. We bedoelen daarmee duurzaam in de breedste zin van het woord. Dus ook het duurzaam verbeteren van de samenwerking op het eiland tussen de keten en de sector duurzaam verteren. Ik weet dat die tuk-tuks en quads gevoelig liggen. Het kan ook niet allemaal in één keer opgelost worden. Je kan misschien wel in gesprek gaan met ondernemers om te kijken wat er mogelijk is. Dat is iets van een wat langere adem. We kijken ook naar het openbaar vervoer. Kan dat beter en efficiënter? We kunnen misschien die bezoeker meer stimuleren om die fiets te pakken en de auto te laten staan. We hebben het daar ook veel over gehad: hoe kunnen we dat meer faciliteren? Op de boot zie ik altijd een filmpje van Texel plastic vrij. Op het eiland zelf heb ik daar nog niet zo heel veel van gezien, maar ik denk dat je dat nog veel meer zou kunnen uitbouwen. Maatschappelijk verantwoord inkopen is ook belangrijk. Daarnaast biedt deze pijler ook wel mogelijkheden voor subsidie in relatie met andere programma's. Ik mocht zelf ook werken aan het programma Waddeneilanden. Jullie hebben dat ook bekeken in de raad. Met de andere Waddeneilanden zijn we nu bezig om projecten te formuleren. Daarin is Texel plastic vrij ook in meegenomen als voorbeeld voor de andere eilanden. Wellicht biedt dat ook nog mogelijkheden voor subsidies. Dat was mijn verhaal. Een korte zesde pijler voor de langere termijn. De gast verwacht ook steeds meer op dit gebied. Het gaat om een rode draad die eigenlijk groen is. Dat vind ik de meest mooie omschrijving, maar hij is van Linda en niet van mij. Zijn er nog vragen over duurzaamheid? Meneer Soyer.

H.J.F.M. Soyer GroenLinks

Dank u wel, Voorzitter. Openbaar vervoer is volgens mij een rol van de provincie. Welke rol is er voor de gemeente weggelegd om de duurzame mobiliteit -te stimuleren? -Ik snap hem en de wethouder heeft me daar ook al op gewezen, maar de concessie loopt nog tot 2028. Het hoeft ook niet per se openbaar vervoer te zijn. Het kan natuurlijk ook op een andere manier door ondernemers worden opgepakt. Ameland is daar ook wel actief mee bezig, maar die hebben met de Friese kant te maken. Dit is er eentje die tijd kost. Er is intussen al wel een kleine werkgroep waar ook LTO in zit, de TOP en een collega van mobiliteit, om eens te kijken waar we het nu over hebben. Hoeveel verkeersbewegingen sluiten we uit, met de auto, als we meer richting andere vormen van vervoer gaan? Dat moet nog wel nader worden onderzocht. En wie gaat dat betalen? Maar zover zijn we nog niet. -Meneer Hoogerheide. -Dank u wel. Ik wil

C. Hoogerheide Texels Belang

graag inspelen op het laatste wat u stelde over de verkeersbewegingen. Ik weet dat ze op een Zeeuws eiland ook veel problemen hadden met parkeerterreinen en verkeersbewegingen. Daar hebben de ondernemers de handen in elkaar geslagen. Ik zie u knikken, dus dat is schijnbaar bekend. Die hebben gezamenlijk afgesproken: u komt met de auto, u levert uw autosleutels in - tenzij u ze nodig hebt voor ziekenvervoer enzovoort - en u krijgt fietsen ter beschikking. Met name Schouwen-Duiveland en Zierikzee heeft daar heel veel gemak van. De parkeerterreinen zijn veel leger en er is veel meer ruimte. Er is ook veel minder beweging op hun eiland. Zou dat hier het onderzoeken waard zijn? -Kent u dat systeem? -Ja, ik heb er al eens wat van vernomen. Ik ken het niet helemaal in detail. We hebben hier ook al heel veel over gesproken in de klankbordgroep. Dat was ook één van de kaders in de richtinggevende notitie: probeer die toeristen te stimuleren, eenmaal hier. Je krijgt ze niet helemaal uit de auto, maar als de auto hier is, laat hem dan staan. Ondernemers hebben daar individueel mee geëxperimenteerd door fietsen aan te bieden bij het huisje, maar dan werd de prijs weer duurder. Je moet dit wel met z'n allen gaan organiseren, maar ik zie hierin zeker kansen voor de toekomst. We moeten het met elkaar doen.

Mevrouw Van Daalen Dagvoorzitter

Meer vragen nog over de duurzaamheid? Geen vragen meer. Dan hebben we al de zes pijlers gehad. Dank u wel, mevrouw Demmers. Zes pijlers. We hebben een aantal sprekers gehad. Die hebben heel veel verteld over waar ze mee bezig zijn geweest om u een goed inzicht te geven dat daar breed over gesproken is. Ik

hoop ook dat u dit inzicht nu heeft gekregen hoe daarover gedacht wordt. Ik geef nu het woord voor de afsluiting aan wethouder Huisman.

H. Huisman-Peelen Wethouder

Ik vond het een heel boeiende avond. Verschillende invalshoeken: heden, verleden, vanuit de Texelaar, vanuit de toerist. Ik dank alle sprekers voor hun inbreng en hun tijd vanavond. Hoe verder? De zes strategische pijlers zijn het uitgangspunt voor de verdere uitwerking van de visie en de bedoeling is om in september de visie naar de raad brengen. En dan kunnen we via de gebruikelijke vergaderende manier - dus via de raadscommissie - ook andere insprekers aan het woord laten. Dus de planning is om dat in september aan de raad voor te leggen. Ik bedank u allemaal voor aanwezigheid en uw inbreng. Een fijne avond verder.